

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

2013. gada 23. marts – 29. marts

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

Nr. 12 (1286)

Lasiet tīmeklī!
www.brivalatvija.lv

Latvijas veikumam
atzīme "slaists"
(3. lpp.)

Repše izstājas
no *Vienotības*
(4. lpp.)

Izstāde par politiskām
akcijām trimdā
(8. lpp.)

No kalendāra
var izvītrot...
(10. lpp.)

16. MARTA ATCERE LATVIJĀ

16. martā Lestēnē

Šogad atceres sarīkojumi, kas saistīti ar Latviešu leģiona piemiņu, iesākās jau dažas dienas pirms 16. marta - Kaŗa mūzejā. Daugavas Vanagu Centrālās valdes prezidijs 14. martā bija sarīkojis kārtējo informācijas semi-

nāru Latvijā rezidējošiem ārzemju diplomātiem, un to apmeklēja apmēram 80 interesentu, starp tiem 32 ārzemju diplomātiskā korpusa pārstāvji no Grieķijas, Nīderlandes, ASV, Itālijas, Uzbekistānas, Japānas, Un-

Karogu aleja pie Brīvības pieminekļa

Foto: Imants Urtāns

gārijas, Dānijas, Krievijas Federācijas, Baltkrievijas, Vācijas, Polijas un Somijas. Jāpiebilst, ka pirmo reizi piecos gados bija atnākuši divi pārstāvji no Krievijas Federācijas vēstniecības.

Semināra dalībniekus sagaidīja Daugavas Vanagu Latvijā Kultūras nodaļas vadītāja Maija Čālīte, ar kokli skandējot skaistas, tautiskas melodijas. Semināra ievadrunu teica Latvijas Republikas kultūras ministre Žaneta Jaunzeme-Grende, iepazīstinot diplomātus un citus klātesošos ar uzrunu tematiem un semināra norisi. Viņa arī uzaiicināja diplomātus piedalīties šīs vasaras Dziesmu svētku koncertos un srikojumos.

Pirmajā semināra daļā DV CV sekretārs Ivars Švānfelds sniedza prezentāciju par baltu tautu izcelšanos, atskatoties vēsturē 2000-3000 gadus pirms mūsu ēras, pieminot latviešu valodas tuvu saikni ar seno sanskritu un atgādinot, ka latviešu valoda līdz ar lietuviešu valodu ir vecākā dzīvā/runātā valoda Eiropā. Sekojo DV CV locekļa Andŗa Stakļa prezentācija par latvju dainām, latvju rakstiem. Viņa stāstījumu kuplināja latvju rakstu paraugi un tautastērpi no dažādiem Latvijas novadiem.

Pēc tam DV priekšnieks Andrejs Meŗmalis prezentēja latvju senču seno kalendāru, runāja par senām un mūsdienu svināmām dienām, kā arī par atceres un piemiņas dienām Latvijā. A. Meŗmalis akcentēja 16. martu - dienu, kuŗā pieminam Otrā

pasaulē kaŗā kritušos mūsu 80 000 kaŗavīrus. Viņš arī uzsvēra, ka tā ir piemiņas diena, kas iesākas ar dievkalpojumiem baznīcās, ziedu nolikšanu pie pieminekļiem un kapsētu apmeklējumiem, lai godinātu latviešu kritušos kaŗavīrus. Referents stāstījumu ilustrēja ar foto no pēdējiem pirmskaŗa Dziesmu svētkiem Uzvaras laukumā Rīgā 1938. gada 18. - 19. jūnijā, salīdzinot šo skaisto dziesmu svētku noskaņojumu ar Padomju Savienības uzvaras parādes tankiem tajā pašā laukumā 1945. gadā. Savas prezentācijas nobeigumā A. Meŗmalis diplomātiem uzsvēra, ka 9. maija norises Latvijā nav pieskaitāmas pie Latvijas svētku vai atceres dienām, jo šo dienu svin tikai Krievijā. Prezentācijas nobeigumā A. Meŗmalis piebilda, ka latvju tautai tuvāk pie sirds ir dejošana un dziedāšana, nevis tanki un ka dziesmas un dejas atkal varēs baudīt šīs vasaras Dziesmu svētkos Rīgā.

Raksturojot 16. marta būtību un nozīmi, tika citēti vārdi, ko avīzē *Laiks* 1953. gada 14. martā rakstījis A. Līdācis: *Pietiek atņemt tautai tās varoņu kultu, lai tai atņemtu uzticību sev, ticību nākotnei un to pakļautu neatvairāmai bojāejai; jo varoņu kults ir viens no tautas dziļākiem dzīvības avotiem [...] Latviešu leģions Otrā pasaules kaŗā bija tas latviešu kaŗavīru kodols, kas nostājās aci pret aci, durkli pret durkli pret sarkanarmijas masām, kas vēlās uz mūsu zemi, lai nolauptu*

to, kas tām nekad nebija piederējis, - mūsu zemi. Latviešu leģionāri negribēja nevienu tautu ieķaŗot. - Latviešu leģionāri gribēja vienīgi pasargāt to, kas piederēja viņu tautai [...] Daugavas Vanagi Latviešu leģiona dienu svin visās zemēs, kur tie darbojas, godinot savus kritušos kaujas biedrus un smeļoties latviešu varoņdarbos spēkus taisnīgai cīņai par savas tautas un valsts neatkarību nākotnē. Dziļā goddevībā svinot Latviešu leģiona dienu un pieminot cīņā par Latvijas brīvību kritušos, Daugavas Vanagi grib būt kopā ne vien ar savu kaŗa draudzi un varoņu veļu saimi, bet ar visu latviešu tautu vienīgā domā un gribā - visu par Latviju.

Pēc tam DV CV pārstāvības vadītāja Solvita Sekste nolasīja Andreja Eglīša dzejoli un Andrejs Meŗmalis pateicās kritušajiem un dzīvjiem leģionāriem par viņu upurēšanos latviešu tautai un Latvijai. Seminārs beidzās ar Aijas Čālītes skaisti nodziedāto dziesmu viņas pašas kokles pavadījumā.

Liels pulks tautiešu bija pulcējušies Lestenes Brāļu kapos, lai atcerētos un godinātu Otrajā pasaules kaŗā kritušos latviešu leģionārus.

Andrejs Meŗmalis,
DV priekšnieks

RADI UN DRAUGI

VIESNĪCA ★★★★★

WWW.HOTELRADIUNDRAUGI.LV

MĀRSTAĻU IELA 3 | RĪGA LV1050 | LATVIJA | +371 6782 0200

LAI PNĪ LŪGTĪ RĪGĀ, ANGLIJAS DAUGAVAS VANAGU FONDA VIESNĪCĀ "RADI UN DRAUGI"!

LATVIEŠI LIELBRITANIJĀ

Draudze atvadās no dievnama

Latviešu sabiedrība šajā zemē iet cauri daudzām pārmaiņām, Apvienotā Londonas latviešu ev. lut. un Miera draudze nav izņēmums.

23. aprīlī apritēs 47 gadi, kopš notika pirmais luterāņu dievkalpojums Sv. Annas un Sv. Agneses baznīcā. Jau 1958. gadā latviešu un igauņu draudzes bija lūgušas Londonas archidiakonam atļauju lietot šo dievnamu, kad tas būs atjaunots pēc kara nodarītajiem postījumiem. Atļauja tika dota, un vienošanās 1966. gada janvārī parakstīta par dievnama iznomāšanu uz 21 gadu, ar tiesībām to pagarināt.

Dievnamu luterāņu dievkalpojumiem iesvētīja toreizējais Londonas bīskaps, sprediķoja Libekas bīskaps, piedalījās Londonas lordmērs, vietējās angļu draudzes mācītājs un vairāk nekā desmit dažādu tautību luterāņu mācītāji. Draudze saņēma svētības vārdus no LELBāL archibiskapa Arnolda

Lūša. Dziedāja latviešu un igauņu koŗi ar dirigentu Albertu Jērumu, ērģeles spēlēja komponists Helmers Pavasars.

Londonas bīskaps svinīgi nodeva dievnamu latviešu un igauņu draudžu lietošanā, tās pārstāvēja prāvesti Ringolds Mužiks un Jāks Tauls. Lietuviņu draudzes pārstāvis bija mācītājs Aldonis Putce.

Vēlāk šajā dievnamā dievkalpojumus sāka noturēt arī citas luterāņu draudzes, kas lietoja citas valodas: ungāru, angļu, svahili, oromo.

Gadiem ritot, par rosīgāko izvirzījās angļiski runājošā draudze, kas, cita starpā, dievnamā izveidoja aktīvu mūzikas dzīvi. Šī draudze no latviešiem un igauņiem pārņēma dievnama nomas līgumu ar Anglijas Baznīcu (*Church of England*), mūsu draudze palika par apakšrniekiem. Nu arī šī līguma termiņš ir notecējis, un tas netiks atjaunots. Anglijas Baznīca tagad vēlas tādu īres maksu, kādu

luterāņu draudzes nespēj samaksāt, un tā plāno dievnamu izmantot citiem mērķiem. Līdz ar to mums šis dievnams ir jāatstāj.

Pēdējos pāris gados draudze ir meklējusi jaunu mājvietu, kas atbilstu mūsu vajadzībām un finansiālajām iespējām. Par piemērotāko draudzes valde atzina Zviedru baznīcu (adrese: 6 *Harcourt St, WIH 4AG*). Daļai no jums tā ir pazīstama, jo tur kādreiz notikuši latviešu dievkalpojumi un sarīkojumi. (Ieskaitot vienu no pirmajiem – Latvijas vēstniecības rīkoto piemiņas dievkalpojumu pirmajam Latvijas prezidentam Jānim Čakstem divdesmito gadu beigās.)

Gadu desmitos Sv. Annas un Sv. Agneses baznīca daudziem latviešiem ir kļuvusi tuva un mīļa, šeit draudze ir piedzīvojusi bagātīgu Dieva svētību un žēlastību. Šeit kalpojuši vairāki mācītāji: prāvests Ringolds Mužiks, mācītāji Jēkabs Gailis, Jāna Jēruma-

Grinberga, Zane Blaumane. Draudzes priekšnieka pienākumus veikusi Pēteris Priedītis, Leopolds Rumba, Dr. Andris Abakuks, Rūta Abakuka un tagad tos veic Terēze Bogdanova. Vienmēr rosīga ir bijusi Dāmu komiteja. Šeit sprediķojuši archibiskapi Arnolds Lūsis, Elmārs Ernsts Rozītis, Jānis Vagns, prāvesti Andris Abakuks, Juris Jurgis, Ieva Graufelde, mācītāji Modris Plāte, Juris Rubenis u.c.; ērģeles spēlējuši Tāivaldis Ķeniņš, Helmers Pavasars, Anita Gaide, Brigita Mīze. Koncertējuši izcili latviešu mūziķi: Inga Kalna, Antra Bigača, Diāna Ketlere, Rasma Lielmane u.c.

Nozīmīgs notikums bija 1994. gadā, kad Miera draudze, kas līdz tam darbojās Annas baznīcā, apvienojās ar Londonas latviešu draudzi un tika izveidota Apvienotā Londonas latviešu ev.lut. un Miera draudze. Draudzes locekļiem droši vien visspilgtākās un vismīļākās atmiņas saistās ar per-

soniskiem notikumiem: kristībām, iesvētībām, laulībām, bērēm. Un var būt ir arī citas īpašas atmiņas un pārdzīvojumi, kāpēc kāds šo dievnamu sauc par savējo. Lūgums lasītājiem uz baznīcu atnest vai atsūtīt fotografijas u.c. materiālus vai to kopijas un dalīties atmiņās, kas atspoguļo latviešu draudzes dzīves notikumus šajā vietā. (Adrese: *Church of St. Anne & St. Agnes, Gresham Street, London, EC2V 7BX*)

Aicinām jūs visus uz pēdējo draudzes dievkalpojumu šajā dievnamā 14. aprīlī plkst. 14.00. Tajā ar pateicību atskatīsimies uz noieto ceļa posmu un lūgšim Dieva svētību nākotnei, jaunam cēlienam draudzes dzīvē. Tāpat kā pirmajā dievkalpojumā, piedalīsies Londonas latviešu koris. Dievkalpojumam sekos atspirdzinājumi.

Visi ir mīļi gaidīti arī nākamajos latviešu draudzes dievkalpojumos nu jau Zviedru baznīcā!

LATVIEŠI ZVIEDRIJĀ

Ģederta Eliasa 125. gadskārtas atcere Stokholmā

Marta pirmās dienas bija varen nevēlīgas laukā iešanai. Tāpēc 2. martā ceļā uz vēstniecību, kur bija paredzēta **Ģederta Eliasa jubilejas izstāde**, spriedu – cilvēku būs maz. Bet tur nacerēti telpas arvien vairāk piepildījās ar pazīstamiem un neredzētiem cilvēkiem. Apstaigājot gleznas, apbrīnoju, cik vienkārši un asprātīgi izstāde iekārtota. Dažāda apmēra 20 gleznas bija izliktas uz izlocītiem stāstīviem divās istabās nevis pie sienām, bet pa vidu. Skatītāji viegli pārvietojās tām apkārt, pakavēdamies šur un tur.

Pati mājasmāte vēstniece Maija Manika atklāja sarīkojumu, aizrādot, ka vēstniecība devusi tikai telpas un izstāde radusies, sadarbojoties Ģ. Eliasa fondam ar Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzeju. Zviedrijas latviešu apvienības vārdā Jānis Krēslīņš uzrunā izcēla ne tikai ievērojamā gleznotāja 125 gadu piemiņu, bet viņaprāt šodien varētu godināt arī visu Eliasu dzimtu, jo tās liktenis der par paraugu mūsu valsts tapšanai un augšanai. Turīga Zemgales saimnieka 18 gadus vecā dēla Ģederta iesaistīšanās revolūcijā ar šauteni rokās 1906. gadā nav pielīdzināma tagadnes pusaudžu izlēcienu, bet bija tā laika mākslas studenta kvēlā ideālisma izpausme. Viņa ģimene ar draugiem arī simpatizēja revolūcijai. Mātes klasesbiedre Jelgavas skolā bija Aspazija. Bet Ģedertu noķēra, spīdzināja, mocīja, taču no cietuma ar vecāku māku un viltus dokumentiem viņam izdevās izbēgt caur Somiju, Vāciju uz Beļģiju. Brutālie pārbaudījumi un trimdā pavadītie septiņi gadi nobriedināja jauno mākslinieku. Briselē viņš pabeidza Karalisko mākslas akadēmiju un studijas papildināja vēl gadu Parīzē. Kad Ģederts atgriezās dzimtenē, bija sācies Otrais pasaules karš ar lielo bēgļu

laiku, bet Ģederts tikai gadu bija Maskavā. 1920. gadā viņš piedalījās Rīgas mākslinieku grupas pirmajā izstādē, pārsteidzot pārējos ar neierasti spilgtu krāsainību. Tālāk viņš, tāpat kā visi ģimenes locekļi, ir ļoti aktīvi bijis suverēnās Latvijas izveidošanas dalībnieks. Ģederts strādāja Latvijas Mākslas akadēmijā dažādās meistardarbnīcās. Viņa brālis Kristaps iesaistījās politikā un, būdams mākslas vēsturnieks, kopā ar Ģedertu izdeva apjomīgu grāmatu „Francu jaunlaiku glezniecība”. Abas mājas, ieguvušas augstskolas izglītību, kopa ģimenes, piedaloties sabiedriskā darbā. Pēc 1945. gada valsts sabrukuma māte ar brāļiem nepameta Latviju, un kā Kristaps, tā māte tika deportēti katrs savā laikā. Ģederts palika, gleznoja un mācīja jaunus, piedzīvodams gan apvainojumus formālismā un pazemojumus, gan oficiālu apbalvojumu, un nodzīvoja līdz 88 gadu vecumam.

Ar izstādi apmeklētājus iepazīstināja Ģ. Eliasa fonda pārzinātāja Marija Kaupere, uzsverot, ka šī ir speciāla izstāde, jo te eksponēts daudz tādu darbu, kas nekad nav publiski rādīti, jo tie esot vai nu muzeja, vai atsevišķu personu privātpašumi. Piemēram, no Izabellas Cielēnas mājas izstādīti pieci darbi: viņas mātes Maijas (Ģederta māsa) portrets, divi Izas bērības portreti un divas viņu Francijas dārziņa ainavas. Arī Vēncijas glezna nekad nav bijusi izstādē, jo ir vienreizīga. Ģederts apceļojis Itāliju daudzkārt, bet muzeja krājumos nav neviena darba no šiem ceļojumiem. Šeit atlasītas gleznas īsumā atspoguļo visus Ģederta gleznošanas žārus: portreti, akti, klusās dabas, ainavas un figūrālās kompozīcijas, sākot ar 1913. gada pašportretu salmu cepurē līdz Izas portretam 1939. gadā. Padomju Savie-

Foto: Vilis Rūdenieks

Ģederts Eliass pag. gs. 30. gados

nības laika darbi nav izstādīti. Sakarā ar Ģederta jubileju šī izstāde ir SESTĀ pēc skaita. Tā kā muzeja rīcībā ir vairāk par 1000 eļlas gleznu, vairāki simti akvareļu, pastēļu un zīmējumu, muzejs varēja plānot vairākas izstādes laikus. Tā kā Rīgā bija divas izstādes: Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā un Mūkusalas mājā; Jelgavā tai laikā arī Ģ. Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzejā. Pirms tam bija? izstāde Tallinā. Šogad janvārī bija liela izstāde Francijā Jelgavas draudzības pilsetā Malnezonā. Stokholmā, šķiet, šī būs pēdējā šogad. Turklāt liels darbs padarīts ar izdevniecības „Neputns” izdoto milzu grāmatu „Ģederts Eliass”, ko izveidojusi mākslas zinātniece Laima Slava. Grāmatā sakopots iespaidīgs daudzums mākslas, tostarp agrāk neredzētu darbu, kā arī dokumenti, atmiņas, vēstules, fotoattēli, kur atliku likām smelama nezināma informācija. Grāmata dos iespēju turpmāk dziļāk pētīt ne tikai Ģederta Eliasa dzīvi, bet arī visu Eliasu dzimtu. Šo biezo grāmatu Kau-

peres kundze pasniedza dāvanā par viesmīlību vēstniecei Maijai Manikai, klausītājiem aplaudējot.

Pēc tam Izabella drusku pastāstīja savas bērības atmiņas – cik jauki bijis sēdēt tēvabrālim Ģedertam klēpi Rīgas omulīgajā dzīvoklī, kad viņš to ucinājis. Un cik sabozusies viņa bijusi, ka onkulis nebija ievērojis viņas lelles matu krāsu, uzgleznodams tos citādus. Spilgtākās atmiņas viņai palikušas no trimdas laika Francijā pēc Ulmaņa apvērsuma, kad viņus tur apciemojis Ģederts. Toreiz pie viņiem pulcējušies citi Francijas latvieši – diskutējuši, strīdējušies, un viņa drikstējusi klausīties, bet ne jau līdz runāt. Prātā palikusi aizrāvīgā, pacīlātā, arī sirsniņā noskaņā. Izabella atceroties arī daudzās pārceļšanās gan Francijā, gan uz dzimteni atgriežoties, ar mūžīgo visu gleznu tīstīšanu un rullēšanu – kā pašu dārgāko mantu. Zviedrijā nonākuši, vecāki kaut kā mēcējuši uzturēt saskari ar palicējiem Latvijā, bet viņai vajadzējies mācīties, un viņa tikai vēlāk iesaistījusies. Īpaši pēc Ģederta

nāves, kad māte no saņemta mantojuma izveidoja Ģederta Eliasa fondu (1984. g.). Fonda uzdevums ir uzturēt dzīvu interesi par Ģedertu. Ar fonda palīdzību tapa pirmā plašākā Ģederta darbu izstāde ārzemēs 2005. gadā Berlīnē. Zviedrijā tāda izstāde notika 2008. gadā galerijā *Palleten*. Šī ir otrā izstāde Stokholmā.

Izstāžu daudzums kopā ar lielo „Neputns” grāmatu deva iemeslu arī plašsaziņas līdzekļiem – televīzijai, radio, preseī stāstīt par mākslinieku latviešu sabiedrībai. Žurnālists E. Zirnīs septembra *Sestdienā* nosauc Ģedertu Eliasu par vienu no ievērojamākiem latviešu 20. gadsimta gleznotājiem un arī par noslēpumaināko. Tikai tagad, par viņu jaunajā grāmatā palasot, uzzinām, ka viņš nav mēdzis runāt par sevi, ne par notikumiem ap sevi. Privāto dzīvi viņš sargājis no svešām acīm. Nav laidis svešinieku darbnīcā un izvairījies no paveiktā rādīšanas. Īstenībā bijis jūtīgs, kautrīgs, dažbrīd pat naivs, taču pazinis arī strauju kaislību, mīlestību līdz kapa malai, – ideālās sievietes meklētājs. Ideālists, kas sadūrās ar katēgorismu, patmīlību un paštaisnumu.

Laima Slava, grāmatas izveidotāja, kādā intervijā saka: „Viņa dinamiskais raksturs prasīja vienmēr ko jaunu, tāpēc, iepazīdams 20. gadsimta modernos *ismus*, viņš ātrāk toss pielaiķojis savai izteiksmei nekā citi kolēģas Rīgā. Kad pag. gs. 30. gados viņš pārvērtās „realistā”, no neskaitāmajām gleznām radīdams „Zilēnu eposu”, darbi ļoti atšķīrās ar savu krāsu ekspresiju, paskarbo vitalitāti un gaismēnu pretstatiem no valdošā saldenā lauku naivuma vai lauku ikdienas stilizācijas.”

Nobeigumā paša Ģederta Eliasa vārdi: PĀR MĀKSĻU UN ATMIŅU LAIKS NEVALDA.

V. Lasmane

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidents sveic jaunievēlto Romas katoļu Baznīcas pāvestu

Valsts prezidents Andris Bērziņš savā un Latvijas tautas vārdā apsveica jaunievēlto Romas katoļu Baznīcas pāvestu – līdzšinējo Buenosairesas arhibīskapu **Horhe Mario Bergoljo** (*Jorge Mario Bergoglio*), novēlot spēku un izturību uzticētajā nozīmīgajā misijā. Piemērot oikūmenisma tradīcijas Latvijā, Andris Bērziņš, uzsvē, ka augstu vērtē iepriekšējo pāvestu Jāņa Pāvila II un Benedikta XVI iesākto misiju, un pauž cerību, ka arī jaunievēlētā pāvesta vadībā turpināsies savstarpējās cieņas stiprināšana starp Romas katoļu Baznīcu un citām reliģiskajām konfesijām.

Valsts prezidents Andris Bērziņš 19. martā piedalījās jaunā Romas pāvesta inaugurācijas ceremonijā.

Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš piedalījās Romas katoļu Baznīcas pāvesta Franciska pontifikāta inaugurācijas svinībās Vatikānā, sveicot jauno pāvestu no Latvijas tautas un sevīs personiski, kā arī uzaicinot pāvestu uz Latviju Pasaulē jaunatnes dienās 2015. gadā. Sveicot pāvestu, prezidents viņa Svētībai dāvanā pasniedza sudraba trauku - olu turētāju (Foto: Valsts prezidenta kanceleja)

Valsts prezidents Ukrainā

Valsts prezidents Andris Bērziņš divu dienu vizītē apmeklēja Ukrainu. Sarunās ar Ukrainas prezidentu Viktoru Janukoviču Bērziņš pauž atbalstu turpmākai attiecību stiprināšanai starp Ukrainu un Eiropas Savienību. Ukrainas puse augstu novērtēja Latvijas puses nepārtraukto atbalstu Ukrainas centieniem tuvināties Eiropai. Ukrainai lieti noderēs Latvijas pieredze. Abi prezidenti pauž kopīgu interesi strādāt, lai veicinātu Eiropas vērtības.

Latvijas veikumu Eiropas ārpolitikā vērtē ar atzīmi „slaists”

Eiropas Ārlietu padome veikusi pētījumu „Eiropas ārpolitikas vērtējums 2013”. Pētījumā strādāja vairāki desmiti ekspertu un pēc dažādiem kritērijiem vērtēja Eiropas dalībvalstu ārpolitiku. Dalībvalstis dažādos aktuālos Eiropas ārpolitikas dienas kārtības jautājumos bija iedalītas trīs kategorijās – „līderi”, „atbalstītāji” un „slaisti”. Latvijas veikums Eiropas ārpolitikā pagājušā gadā piecās kategorijās vērtēts ar atzīmi „slaists” un tikai vienā – „līderis”. Par slaistiem pētījumā dēvētas valstis, kuŗas ne-

spēj atbalstīt Eiropas realizēto politiku vai pat to traucē un bloķē. Savukārt „līderi” ir devuši nozīmīgāko ieguldījumu noteiktu jautājumu risināšanā. Visbiežāk atzīmi „slaists” pētījumā izpelnījušies Grieķija, Latvija, Rumānija un Spānija.

Saeima noraida NA ieceri 16. martu noteikt par atceres dienu

Saeimas deputāti noraidīja Nacionālās apvienības (NA) iesniegto likumprojektu, kas paredzēja atjaunot 16. martu par atceres dienu un nosaukt to par Latviešu nacionālo kaŗavīru atceres dienu. Par šī likumprojekta nodošanu komisijām nobalsoja tikai 18 deputāti – visi NA frakcijas deputāti, kā arī Uldis Augulis, Augusts Brigmanis, Iveta Grigule, Jānis Vucāns. Par balsoja arī Ingūna Rībena no *Vienotības*. Pret bija 63 tautas kalpi, bet atturējās trīs deputāti – Andris Buikis (*Vienotība*), Ilona Jurševska un Kārlis Seržants no *ZZS*.

Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs Briseles forumā

tikās ar Melnkalnes premjermīnistru Milo Džukanoviču. Rinkēvičs izteica atbalstu Melnkalnes integrācijai Eiropas Savienībā un NATO. „Latvija aktīvi atbalsta Melnkalnes integrāciju NATO, tomēr, lai to sasniegtu, Melnkalnei nepieciešams turpināt savas iesāktās reformas. Īpaša uzmanība jāpievērš reformām aizsardzības sistēmā, kā arī jāpanāk lielāks sadarbības atbalsts Melnkalnes integrācijai NATO. Latvija ir gatava atbalstīt Melnkalni šo problēmu risināšanā un dalīties savā reformu pieredzē,” uzsvēra ministrs.

Nīderlandes ziemeļos atklāj Latvijas Goda konsulātu

Nīderlandes ziemeļos, Groningenē, Nīderlandes karalienes komisārs Groningenes provincē Makss van den Bergs atklāja Latvijas Goda konsulātu. Svinīgajā ceremonijā piedalījās Latvijas vēstnieks Nīderlandē Māris Klišāns, vēstniecības darbinieki, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras pārstāvības vadītāja Nīderlandē Rīta Rozīte, Nīderlandes diplomātiskā korpusa pārstāvji, citu valstu goda konsuli. Par Latvijas goda konsulu iecelts Jākobs Emmelkamps. Svinībās vokālu mūzikas priekšnesumu sniedza latviešu mūziķi, kas šobrīd studē Groningenes konservatorijā.

Papildu 500 miljoni eiro Baltijas valstu zemniekiem

Eiropas Parlamenta plēnārsēdē Strasbūrā deputāti atbalstīja Sandras Kalnietes (*Vienotība*) sagatavoto priekšlikumu Eiropas Savienības (ES) septiņģadu budžetā piešķirt Baltijas valstu zemniekiem par 500 miljoniem eiro (351 miljonu latu) vairāk, nekā par to februārī lēma ES valstu un valdību vadītāji. Kalnietes priekšlikums paredz, ka visu Baltijas valstu zemnieki jau ar 2014. gadu saņems tikpat lielus tiešmaksājumus kā Rumānijas zemnieki un līdz 2019. gadam Latvijas zemniekiem

tie pieaugs krietni vien straujāk, nekā iepriekš piedāvāja Eiropas Komisija vai dalībvalstu vadītāji.

SAB direktora amatā iecelts bijušais ģenerālprokurors Jānis Maizītis

Saeimā notika balsojums par Satversmes aizsardzības biroja vadītāju. Par Jāni Maizīti balsoja 59 deputāti, pret bija 31. Pret balsoja tikai apvienības *Saskaņas centrs* pārstāvji un *Zaļo un Zemnieku* frakcijas deputāti - Iveta Grigule un Jānis Vucāns.

Jānis Maizītis

Jaunieceltais SAB vadītājs pauda viedokli - ja par kādu SAB darbinieku publiski parādās šaubas raisoša informācija, tad noteikti ir jāveic pārbaude. Ja pēc pārbaudes darbinieks turpina darbu, tad iespēju robežās sabiedrībai ir jāpaskaidro, kāpēc viņam ir iespēja turpināt darbu.

Aizsardzības ministrija un LOK paraksta līgumu

Aizsardzības ministrs Artis Pabriks un Latvijas Olimpiskās komitejas (LOK) prezidents Aldons Vrubļevskis parakstījuši vienošanos, kuŗā paredzēta abu institūciju sadarbība laika posmā no 2013. līdz 2016. gadam. Paredzēta sadarbība Olimpisko spēļu programmā iekļauto sporta veidu un disciplīnu attīstības veicināšanai Nacionālajos bruņotajos spēkos un Jaunsardzē. Vienošanās paredz, ka tiks atjaunota sadarbība starp Aizsardzības ministriju un federācijām - vieglatlētikas, šaušanas, peldēšanas, jāšanas, paukošanas, modernās piecīņas, biatlona un kamanīņu sporta federāciju. Tikus veicināta sadarbība arī sporta dzīves organizēšanā jaunsargu un zemessargu vidū,

Ārzemju izglītības izstādē

16. martā Rīgā, viesnīcas *Radisson Hotel* konferenču centrā, tika atklāta specializētā izstāde *Days of International Education*. Izstāde ir lieliska iespēja Latvijas iedzīvotājiem - skolēniem, studentiem un pieaugušajiem, dažādu uzņēmumu vadītājiem un atbildīgajiem speciālistiem uzzināt visu par mācībām un dzīvi ārzemēs. Pārstāvji vairāk nekā 500 mācību iestādēm sniedz noderīgu informāciju par mācībām Lielbritānijā, Vācijā, Dānijā, Austrijā, Krievijā, Šveicē, Nīderlandē un citās valstīs. Interesenti var iepazīties ar augsta prestiža privātskolām no Anglijas un Austrijas, kuŗas sagatavo reflektantus studijām pasaules labākajās universitātēs. Skolēni un viņu vecāki var izvēlēties kādu no populārākajām vasaras programmām, kas apvieno angļu valodas apguvi un aktīvu atpūtu. *Baltic Council for International Education* ir vienīgais britu eksāminācijas centrs Latvijā, kas administrē

starptautiski atzītos angļu valodas eksāmenus: *IELTS*, *Cambridge ESOL Exams (Young Learners, KET, PET, FCE, CAE u.c.)*.

Māra Putniņa darbs „Mežoniģie pīrāģi” nominēts Vācijas Jaunatnes literatūras balvai

Māra Putniņa grāmatas „Mežoniģie pīrāģi” (*Die wilden Piroggenpiraten*) izdevums vācu valodā nominēts augsta prestiža Vācijas Jaunatnes literatūras balvai kategorijā „Labākais bērnu literatūras izdevums”.

Putniņa piedzīvojumu romāna bērniem „Mežoniģie pīrāģi. Dienvidjūras pasaka” tulkojumu vācu valodā laidusi klajā viena no lielākām un ievērojamākām Vācijas izdevniecībām *S. Fischer Verlag*. Romānu vācu valodā tulkojis Matīass Knolls. Grāmata Vācijā kļuvis ļoti populāra, Berlīnes grāmatu veikalos ierindojusies desmit visvairāk pirktu grāmatu sarakstā.

Rīgā uzstāsies norvēģu grupa Casiokids

Koncertzālē *Palladium 27.* aprīlī uzstāsies norvēģu *synth-pop* apvienība *Casiokids*. Grupai raksturīgi eksperimenti ar neordināriem mūzikas paņēmieniem, radot šarmantu un gaisīgu deju mūziku. *Casiokids* dalībnieki nāk no klinšainajām pilsētām Norvēģijā - Bergenā un Stavangerā. Līdzīgi kā *Røyksopp*, arī *Casiokids* eksperimentē ar tipiskajām skandināvu minimalistiskajām indie un *electro-pop* melodijām. Viņi paši par sevi saka: „Mēs mēģinām taisyt mūziku, kas ir kaut kur pa vidu starp ABBA, *Technotronic* un *Whigfield*.”

Mūzikas apskatnieku ieskatā *Casiokids* ir viena no veiksmīgākajām apvienībām norvēģu mūzikas vēsturē. 2010. gadā grupa kļuva par īstu sensāciju, uzvarot leģendārās popa grupas *A-Ha* veidotajā jauno talantu konkursā.

Rīgā viesojas britu komiķis Edijs Izards

Rīgas Kongresu namā 19. martā ar jaunu *stand-up* izrādes šovu *Force Majeur* viesojās slavenais

britu komiķis Edijs Izards. Viņš ir viens no visvairāk iecienītajiem un ražīgākajiem britu komēdiantiem, tēlojis filmās „Oušena ducis”, „Oušena velna ducis” un „Valkīra”. Aktiera *stand-up* šovi ir pazīstami ar talantīgām pantomimas etiēm un asiem monologiem.

Andrejs Žagars Viļņā iestudē operu „Loengrīns”

Lietuvas Nacionālajā operas un baleta teātrī 22. martā notiks Ričarda Vāģera operas „Loengrīns” pirmizrāde. Jauniestudējumu veidojis Latvijas Nacionālās operas direktors un režisors Andrejs Žagars un radošā komanda: scēnografs Reinis Suchanovs, kostīmu māksliniece Kristīne Pasternaka, choreografe Elita Bukovska, gaismu mākslinieks Kevins Vin-Džonss, videomāksliniece Ineta Šipunova un drāmaturģs Mikus Čeže, pie diriģenta pulks - Lietuvas Nacionālās operas un baleta teātra mūzikālais vadītājs un galvenais diriģents Roberts Šerveniks.

LNO direktors un režisors Andrejs Žagars, 2011. gadā apbalvots ar ordeņa „Par nopelniem Lietuvai labā” Virsnieka krustu, ir gandarīts par iespēju sadarboties ar Lietuvas Nacionālās operas māksliniekiem un solistiem no Lietuvas, Somijas, Vācijas, Šveices un Krievijas: „Mēģinājumu procesā, strādājot ar diviem solistu sastāviem, ir jūtams, ka dziedātāju vokālā meistarība un aktier spēles dotības spēs atklāt Vāģera mūzikas būtību.”

Latvijas grāmatas Leipcigas grāmatu tirgū

Vācijā starptautiskajā Leipcigas grāmatu tirgū plaši pārstāvēti arī Latvijas rakstnieki - Juris Zvirgzdiņš, Inga Žolude, Māra Cielēna, Kristīne Želve, Vilis Lācītis, Nora Ikstena un Kristīne Ulberga. Latvija prezentē stāstus bērniem un pieaugušajiem par sajūtām, meklējumiem pasaulē, tradīciju dzīvo klātieni, dzīves mākslu un tās svinēšanu, ko ilustrēs Latvijas autoru darbi.

Latvijas stendā būs izvietoti „Literatūras gada balvas 2011” laureātu darbi, latviešu autoru jaunāko darbu paraugtulkojumi, „Zelta ābeles” kolekcija, bērnu literatūras kolekcija un vācu valodā tapušie latviešu autoru tulkojumi. Stenda māksliniecisko koncepciju izveidojusi māksliniece Ūna Laukmane un Jānis Brinkmanis.

(Turpinājums 4. lpp.)

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Dzintars piespēlē Auziņam, Graudiņš - Kalniņam

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Franks Gordons

Visu Lavijai! līdzpriekšsēdis un Nacionālās apvienības (NA) ideologs Raivis Dzintars aicinājis atkal piešķirt 16. martam oficiālas atceres dienas statusu, kas tika noteikts 1998. gadā, bet drīz atcelts. Šī Raivja Dzintara iniciatīva nerada īpašu izbrīnu, jo tā iederas NA pasaules skatījumā, kur diplomātiskai gudrībai nav vietas. Šo iniciatīvu vismaz var saprast.

Pavisam cita lieta - Raivja Dzintara otrs priekšlikums, ar kuŗu viņš marta sākumā pārsteidza Latviju un, ticējam, aplisimoja tās nelabvēļus: oficiāli pasludināt 9. maiju par sēru dienu.

Kur puisim prāts? Var itin labi saprast daudzu latviešu nepatiku, vērojot tai ziedoņa dienā

ļembastu vai jampadraci Pārdaugavas *monstra* pakājē, kad Georgija lentītes tik tikko piesedz imperisko nostalgiju un nīgrumu par to, ka Zilupi no Sebežas šķīr robeža. Bet nekādi, nu nekādi nav ļauts atņemt cilvēkiem tiesības nolikt tur ziedus, godinot nežēlīgajā vācu-padomju karā kritušo frontinieku piemiņu.

Labs ir, pasaules civilizētajās valstīs Otrā pasaules kara beigās Eiropā un nacisma sagrāvi pieņemts pieminēt 8. maijā, kad notiek arī attiecīgs svinīgs sarīkojums Brāļu kapos. Taču fakts, ka Staļina untuma dēļ - lai atšķirtos no Rietumiem - Uzvaras diena "skaitās" 9. maijs un miljoniem krievvalodīgo pēcpadomju telpā pie tā pieraduši, nav zemē metams. Ja mēs galīgi vienkāršosim Raivja Dzintara ierosmi, tad iznāk, ka latviešiem ir pamats sērot par hitleriskās Lielvācijas sagrāvi, vai tā?

Atšķirībā no šīs neprātīgās idejas jau vairākkārt ir pausti prā-

tīgi priekšlikumi: Pārdaugavas *monstra* priekšā vai apkārt tam uzstādīt plāksnes ar iespaidīgiem datiem par padomju režīma represijām Latvijas teritorijā kopš Otrā pasaules kara beigām, - lai kļūtu skaidrs, ka nekāda atbrīvošana nav notikusi.

Bet iedomāsimies, kas notiktu, ja Latvijas Republikas valdība, izpildot Raivja Dzintara vēlmi, oficiāli pasludinātu 9. maiju par visas tautas sēru dienu, ar karīgiem pusmastā, ar melnām lentītēm. Kā tas atbalsotos ne tikai Maskavā, bet arī Briselē un Londonā, Vašingtonā DC un Apvienoto Nāciju organizācijas mitekli. Tas būtu starptautisks skandāls. Vai Raivis Dzintars to patiešām grib?

Raivis Dzintars tikko bija paspējis mutvārdiem izteikt šo savu priekšlikumu, kad priekā ierēcās (es jau dzirdu šo zviedzienu) žurnālists Modris Auziņš, kas Rīgas krievvalodīgajā izdevumā *Vesti* nācis klajā ar rakstu: *Latvija krustcelēs starp*

Trešo republiku un "ceturto reiču". Kas tā par Trešo republiku, nav skaidrs, bet nepārprotams ir apakšvirsraksts: *Fašisma virusi*.

Modris Auziņš, kuŗa uzvārds droši varētu būt Ovsjaņņikovs, izmantojis Raivja Dzintara, piedodiet, dullo priekšlikumu, lai izteiktu klajus draudus: viņš uzsvē, cik cieši ir Latvijas ekonomiskie sakari ar Krieviju un Baltkrieviju, un brīdina, ka tādā gadījumā (ja Dzintara provokācija izdosies) nāktos sērot nevis par kādu atsevišķu dienu, bet gan "par Latvijas valstiskumu vispār. Un tad mēs varam palikt ne tikai bez iedzīvotājiem (aizbraucēju dēļ - F.G.), bet arī bez valsts. Protams, ja tāda mums vēl ir."

Vēl krietni krasāks par Auziņu ir cits latvietis - Einārs Graudiņš, kuŗa uzvārds droši varētu būt Zernovs. Jurija Aleksejeva diskusiju portālā *www.IMHOclub.lv* viņš jau virsrakstā deklarē (krieviski, protams): "Da, ja sovetiskij čelovek!" (Jā, esmu padomju cilvēks!)

Uzbildēts uz milzu Padlatvijas karoga fona (ar tām viņnotajām stripām), viņš pasludina: "Esmu latvietis, esmu par pavalstniecības nulles variantu, esmu par krievu valodu kā valsts valodu, un padomju kara spēka ieviešanu Latvijā es uzskatu par notikumu, kas tai bijis pozitīvs."

Graudiņš pilnīgi piekrīt Putinam: PSRS sabrukums ir XX gadsimta lielākā ģeopolitiskā katastrofa. Un tālāk: "Kāpēc man jākaunas par savu dzimteni? Jā, esmu padomju cilvēks, esmu piedzimis Padomju Savienībā, tas ir fakts. Un es par daudz ko esmu pateicīgs savai dzimtenei! Ļoti lepojos ar to. Izaugusi taču vesela paaudze, kas nezina, ka sirdsapziņa, ideja, morāli ētiskās normas var būt augstākas par naudu. Un stiprākas. Tā nav nejaušība, ka Rietumi ar tām neoliberālajām vērtībām strauji degradē."

Kam te piespēlē Graudiņš? Tā vien šķiet, ka Imantam Kalniņam. (Par I. Kalniņu lasiet mūsu laikraksta 5. numurā - red.)

Atkal šī diena

Kārlis Streips

Pārfrazējot labi pazīstamo Ziemsvētku dziesmu, varam teikt, ka „katru gad’ no jauna ekstrēmisti nāk”. Jā, atkal ir atnācis un pagājis visnotaļ bēdīgi slavenais **16. marts**, kas kādreiz bija labi domāts, bet jau sen ir kļuvis par notikumu, kam ar Otrā pasaules kara zaldātiem no Latviešu leģiona ir visnotaļ attāls sakars.

Šogad process gan noritēja citādi nekā citgad, jo - šogad Rīgas dome bija nolēmusi nevienu neaizliegt neko. Iespējams, pilsētas vadītāju smadzenēs beidzot ir ierosinājusies sapratne, ka tiesas, kuŗas labāk par politiķiem mēdz izprast jēdzienu „vārda brīvība”, dažādu sarīkojumu aizliegšanu visbiežāk izskata ar ļoti šķību aci. Daudz ticamāks gan ir cits variants, proti, 1. jūnijā būs pašvaldību vēlēšanas, un domnieki ar Nilu Ušakovu priekšgalā, visticamāk, nevēlējās darīt neko tādu, kas varētu aizkaitināt kādu elektorāta daļu.

Tā nu notika paredzams. Pie Brīvības pieminekļa vienlaikus sapulcējās tie, kuŗi atbalsta Latviešu leģiona piemiņu, kā arī tie, kas to noliedz. Noliecēji pie pieminekļa uzvedās itin bravūrīgi, spēlēja dārdošu mūziku un visvisādi citādi centās demonstrēt savu „prefašisma,” kā paši to apzīmē, attieksmi. Policijas pie pieminekļa bija pietie-

kami daudz, lai nekādas lielas sadursmes nenotiktu, un tomēr saujiņa demonstrantu tika aizturēti. Turklāt - starp tiem, kuŗi aktīvi grūstījās ar policiju, šogad bija... vairāki Saeimas deputāti. Lasītājam nebūs trīs reizes jāmin, kuŗa politiskā spēka pārstāvji. Protams, runa ir par Nacionālo apvienību (NA), kuŗā ir arī kādreizējā nevalsts organizācija un tagad politiskā partija *Visu Latvijai!* kopā ar „vecajiem dinosauriem” no *Tēvzemei un Brīvībai/LNNK*. Grūstīties ar likuma sargiem - vai tas ir valstsvīra cienīgi? Protams, ne, lai arī cik ļoti šiem deputātiem nepatīktu „Apvienība pret nacismu,” - organizācija, kuŗa pie pieminekļa rīkoja vislielākās „batālijas”.

Reakcija nebija ilgi jāgaida. Tajā pašā dienā NA redzamākie pārstāvji pieprasīja iekšlietu ministru Richarda Kozlovskā demisiju, jo, kā sacīja viens no viņiem, „iebraucēji” „apgānījuši mūsu pieminēkli”. Ministrs atbildēja, ka viņš neredzot nekādu iemeslu atkāpties, un viņam ir taisnība, jo ne jau Iekšlietu ministrija ļauj vai neļauj kaut kam notikt galvaspilsētās ielās. Ar precīzāku apgalvojumu nāca klajā laikraksta *Diena* kādreizējā redaktore Sarmīte Ēlerte, patlaban *Vienotības* kandidāte Rīgas pilsētas galvas amatam. Viņa uzsvēra, ka tieši dome ir vainīga, ka vienlaikus pie pieminekļa atradās abu pušu pārstāvji. Arī Ēlerte, visticamāk, domā par gaidāmajām pašvaldību vēlēšanām, jo šādi iespējams pabīdīt augšup virzienā savas partijas lejup slīgstošo *reitingu*.

Protams, velti „Apvienība pret

nacismu” dusmas vērs Latviešu leģiona virzienā. Nu, nebija leģionāri nekādi nacisti! Leģionāri cīnījās par savas valsts glābšanu. Tie latvieši, kuŗi piedalījās zvēribās pret ebrējiem, nāca no citām militārām vienībām, un brīdī, kad tika izveidots Latviešu leģions, holokausts mūsu valstī bija beidzies kaut vai tāpēc, ka vairs nebija ebrēju, ko nogalināt; viņi lielākoties jau bija zem zemes.

Pasaules kara vēsture Eiropā un citur pasaulē ir uzrakstīta jau ļoti sen, un tā ir vēsture, kuŗā lielākā ļaundarība loma nepārprotami ir piešķirta Hitleram un viņa nacistiem. Ne velti, jo tas, kas notika ar ebrējiem, nav un nemūžam nevar būt prātam aptverams. Kara beigās ebrēju skaits Latvijā bija sarucis vairāk nekā par 90 procentiem salīdzinājumā ar pirmskara laiku. Kaut arī padomju okupācija daudzējādā nozīmē bija milzīga traģēdija, latviešu tauta tomēr tik katastrofāli nesaruka. Latvieši izdzīvoja un spēja atjaunot savu valsti.

Taču Rietumu pasaule īpaši negrib sadzirdēt, ka latvieši Hitlera kara spēkā piedalījušies, cēlu motīvu rosināti. Ziņu aģentūras *Reuters* materiālam par 16. martā notikušo bija virsraksts „SS veterāni piemin Latvijas raibo pagātnei”. Burtu savienojums SS pats par sevi atgādina nacistu briesmu darbus Eiropā, un ir ļoti žēl, ka daži cilvēki mūsu valstī ir tik stūrgalvīgi, ka ik gadu ļauj pasaulei iedomāties, ka Latvijā kārtējo reizi tiek pieminēti nacisti.

Žēl, taču Saeimas deputātiem no NA Latvijas starptautiskā

reputācija acīmredzot ir gaudzām vienaldzīga. Turklāt šogad NA kārtējo reizi nāca ar priekšlikumu 16. martu atzīt par oficiālu piemiņas (atzīmējamu) dienu Latvijā. Parlamentā šis priekšlikums tika noraidīts. Reiz jau 16. marts bija pieminama diena, ko deputāti apstiprināja lielā nacionālisma uzplūdā, bet ļoti drīz kļuva skaidrs, ka ar tādu datumu oficiālā kalendārā uz iestāšanās Eiropas Savienībā Latvijai nav ko cerēt, un tikpat ātri, kā apstiprinājuši, deputāti pieminamo dienu arī atcēla. Pamatoti par to savulaik sacīja toreizējā Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga: latvieši savus karavīrus piemin Lāčplēša dienā, 11. novembrī.

Protams, ne tikai NA aktivisti kā nespēj, tā nespēj atteikties no pagātnes: Gan jau 9. maijā mēs redzēsim PSRS „uzvaras” svinēšanu pie tā dēvētā Uzvaras pieminekļa Pārdaugavā, un tur kārtējo reizi tiks uzturēti trīs mīti. Pirmais, ka PSRS Latviju „atbrīvojusi.” Otrs, ka Latvija pēc pašas gribas un ar lielu prieku iestājusies Padomju Savienībā. Trešais, ka PSRS (lasi - Krievija) Otrā pasaules kara uzvarējusi viena pati. Šie mīti ir sevišķi bīstami tagad, kad cara Vladimira autoritārā iekārta Krievijā cenšas būt iespējami spēcīgāka *mačo*. Šās attieksmes sekas uz savas ādas visvairāk jūt Gruzija, kuŗas vienu daļu Krievija patlaban okupē tieši tāpat, kā reiz PSRS okupēja Latviju. Taču šī „pārlicība”, ka Krievija ir visvarena, ka ir kaut kas tik sevišķs kā „krievu pasaule” un ka krieviem pasaulē ir kaut kādas īpašas tiesības un sūtība, - nepaliek

bez atbalss arī mūsu valstī.

Un tā nu šeit ir galvenā problēma. Kamēr viena sabiedrības daļa turpina disputu par Otro pasaules karu un visu, kas noticis pēc tam, runāt par sabiedrības integrāciju mūsu valstī ir gluži veltīgi. Vēl jo vairāk tāpēc, ka Saeimā ir deputāti, kuŗi lielākoties vēlas risināt pagātnes jautājumus, jo tas nozīmē, ka mazāk uzmanības tiek pievērsts tam, kas ir būtiski patlaban un arī nākotnē. Kā iekšpolitiski, tā arī ārpolitiski nozīme ir ne tikai tam, vai Krievija kādreiz oficiāli atzīs Latvijas Republikas okupāciju. Būtiski ir, kādā valstī un sabiedrībā mēs dzīvojam patlaban. Vēsturi nevajag aizmirst, bet man joprojām visnotaļ absurdi šķiet, ka PSRS grēki Latvijā ar melnām lentēm pie valsts karoga tiek pieminēti četros gadījumos; deportāciju gadadienā 14. jūnijā un 25. martā, decembra pirmajā svētdienā (pret latviešu tautu vērstā totalitārā komunistiskā režīma genocīda upuru piemiņas diena) un tajā dienā, kad PSRS kara spēks iebruka Latvijā. Pareizi par to savulaik rakstījis kāds no mūsu valsts politiķiem: parādi man kaut vienu citu valsti, kas iedzīvotājiem liek izkārt karogu, lai pieminētu savu okupāciju.

Cilvēks, kuŗš visu laiku skatās atpakaļ, nespēj skatīties uz priekšu. Ja vesela sabiedrība vai vismaz ievērojama tās daļa ir tik dziļi iestigus vēsturē, ka nomierināties nespēj nekad, tad tas par šo sabiedrību neko labu nevēstī. Atstāsim vēsturi vēsturei. Domāsim par nākotni!

Kāpēc viņa tā izdarīja

Anna Skaidrīte Gailīte, *Neredzamo važu gūstā*, neparasts dzīvesstāsts, apgāds „Zvaigzne ABC”, 2012. g., 224 lpp.

Starp miljoniem grāmatu dažādās valodās, kuŗas izvietotas grāmatveikalu plauktos vai publiskās un privātās bibliotēkās, jābūt taču kādai, dārgo lasītāj, kuŗa kā laba skrodermeistara pēc mēra šūts uzvalks perfekti der tieši jums. Varbūt esat tādā grāmatā tik precīzi aprakstīts un raksturots, ka šķiet: svešais autors ir jūs labi iepazīs. Varbūt sacerējuma darbības norises vietas ir labi pazīstamas arī jums. Varbūt rakstnieka sagudrotais notikumu virknējums atbilst jūsu paša reiz dzīvē pieredzētajam. Ja tiekat pie tādas grāmatas reiz klāt, jūs to lasāt ar tādu aizrautību, ka apšaubāma kļūst jūsu prasme objektīvi noteikt tās faktisko vērtību. Grāmata jūs sagūstījusi, sa-grābusi savā varā.

Mani uz veselu svētdienas pēcpusdienu savā varā paņēma Annas Skaidrītes Gailītes *Neredzamo važu gūstā*. Otrā pasaules kara latviešu bēgļi Anna Rauze no bērnu patversmes nozog svešu mazu bērnu, izdzīvojas pa DP nometnēm, izlikdamās, ka bērns ir viņas pašas, bet kara apstākļos gājusi bojā viņa dzimšanas apliecība, un vēlāk viņa ar bērnu izceļo uz Jaunzēlandi.

Kaut savu mūžu neesmu nevienu bērnu zadzis un arī pats neesmu bijis zagts bērns, viss pārējais grāmatā man it kā pēc mēra šūts. Esmu vairakkārt bijis visās lielajās pilsētās, kur noris grāmatas darbība: Briselē, Libekā, Mīnchenē, kā arī Jaunzēlandes pilsētās Vellingtonā, Oklendā un Kraistčērčā. No tās pašas ostas pilsētas Triestes Italijā, no kuŗas Anna Rauze ar savu bērnu izceļoja uz Jaunzēlandi, tai pašā 1949. gadā ar to pašu kuģi *Dundalk Bay* pa to pašu ceļu kuģoju arī es, gan tikai līdz Austrālijai. Un, ja tad vēl autore 87. lappusē stāstījumā uz mirkli ieved kādu „Silkalnu ģimeni no Rīgas”, turklāt nosaucot tos par jaukiem un sirsnīgiem cilvēkiem, lasītāja Silkalna apmierinājums ir totāls!

Uz grāmatas priekšējā vāka darbs nosaukts par neparastu dzīvesstāstu, bet uz aizmugurējā – par romānu. Tā kā stāstījums ir par reāliem, reiz dzīvojušiem vai vēl arvien dzīviem cilvēkiem, kas skatāmi arī vairāk nekā trīsdesmit foto attēlos, lielāka taisnība būs priekšējā vākam, pat ja nav izslēgts, ka spilgtāka efekta labad rakstniece kādas detaļas varētu būt piedomājusi klāt. Šī ir ar dailliteratūras paņēmieniem apstrādāta faktuāla, dokumentāla viela. Laikmetā, kad izklaides literatūra bieži ir balgans, bet mākslas literatūra – samēžģīta un lepnī pretencioza, Gailīte starp mākslu un izklaidi panāk labu līdzsvaru, izlidzinājumu. Viņai piespēlētā viela jau pati par sevi bijusi spraiga un saistoša, bet tās izstrādājums ir jo teicamāks.

Sprīdži lasītājam sagādā neziņa, vai un kad Annas Rauzes noziegums atklāsies. Taču vēl skaudrāks ir prasīgāks, pēc psiholoģiska pamatojuma alkstoša lasītāja jautājums, kas tad lika bērna zādzībai

vispār notikt. Vai bēgļes, jau solidu gadu skaitu sasniegušas vieninieces vientulības izjūta varēja būt tik asa, ka tās kļiedšanai vajadzēja uzņemties grūtības, smagos bēgļu apstākļos gādājot par svešu bērnu? Vai no vientulības nebija vieglāk izmukt, sadraudzējoties ar sava vai pretēja dzimuma likteņbiedriem? Tādu taču nometnēs nebija mazums! Vai vainīgas bija nepiepildītas alkas kļūt par māti? Grāmatas pēdējie vārdi ir: „Anna, kāpēc tu tā izdarīji?” Atbildes nav.

Pārdomas lasītājā raisa arī jautājums, kuŗa no abām grāmatas galvenajām personām, t. i., „māte” vai bērns ir traģiskāka figūra. Anna Rauze savu noslēpumu paņēma līdzī kapā. Kad viņa 1974. gadā Jaunzēlandē mirst, „dēls” savai „mīļajai mātei” uzceļ kapa pieminekli ar uzrakstu angļu un latviešu valodā. Bet ko lai saka „dēls”, kas visu mūžu dabūjis dzīvot ar svešu vārdu, neapzinoties, ka viņa īstā māte ir vāciete, bet tēvs – beļģis? Ar šiem īstajiem vecākiem grāmatā tikpat kā neiepazīstamies, bet varbūt lielākie zaudētāji, nezinot, kādam liktenim viņu pēkšņi pazudušais bērns pakļauts, bija tieši viņi?

Naglai uz galvas sit autore Gailīte prasmju raksturojums uz grāmatas aizmugurējā vāka: „Lasītāju aizrauj ne vien sižeta risinājums, bet arī detalizēti aprakstītās ģeogrāfiskās vietas un sabiedrības dzīve.” Bēgļu nometņu dzīves apstākļu apraksti, pat ja konspektīvi, uzskatāmībā neatpaliek aiz tiem, kas lasāmi manis nesen recenzētajā Annas Veledas Žigures „Viņi. Svešos pagalmos”. Mūsu grāmatas Anna piedalījies Jaunzēlandes nelielās latviešu kopienas sabiedriskajā dzīvē, tāpēc būtu ārkārtīgi interesanti tagad par Annu atmiņas un vērtējumus lasīt no tu-

rienes vecākās paaudzes, Annas pazinēju puses. Katrā ziņā trimdnieku šobrīd vēl dzīvajiem vecākās paaudzes pārstāvjiem, pat mazlasītājiem viņu vidū, šo grāmatu sirsnīgi iesaku izlasīt. Nenožēlosit!

Daudzo laulību šķiršanu, bērnu adopciju, bērnu pamešanu un bērnu silišu dēļ mūsdienu pasaulē pildās cilvēkiem, kas vai nu nemaz neapzinās savu īsto identitāti un izcelsmi, vai apjauš to visai vāri. Gailītes grāmatas tematam, latviešu rakstniecībā neierastam „svaigam”, tāpēc iznāk būt aktuālam visas Rietumu pasaules apjomā. Grāmata prasīt prasās tulkojuma citās, vismaz lielo tautu valodās. Ja mūsdienu t. s. mārketinga guru iebilstu, ka labu noietu ārzemēs grūti prognozēt, jo darbā trūkst sekas, bet vardarbība ir minimāla, tad atliek tikai nolaist rokas bezspēcībā.

Pēc tik lielas uzslavas jānorāda arī uz vairākām sīkām kļūmēm, kas viegli izlabojamas, gatavojot pelnītu otro izdevumu.

Nevar par Latviju 1914. gadā runāt kā par mazu valstiņu, jo tādas tobrīd vēl nebija. (18.lpp.) Emigrēšana uz Rietumiem (22.) 1944. gada rudenī izklausās pēc sakārtota, pārdomāta, izsvērtā procesa; trimdas sabiedrība to allaž saukusi par bēgļu gaitu uzsākšanu vai par došanos trimdā. Par Libeku nevar teikt, ka tā būtu netālu no Dancigas (25.). Trāpīgāk ir Libeku saukt par skaisto Hanzas pilsētu (52.) nekā par nelielu ostas pilsētiņu (42.). Ev. lut. jeb evaņģēliski luterticīgie evaņģēlisti ir tikai retumis. (30.) Mīnchene bija amerikāņu okupācijas joslās vistālākā lielā dienvidos, nevis vistālākā pilsēta vispār. (68.) Ja Anna ar bērnu līdz 1946. gada martam mita Libekā, kā pār viņiem ceļā uz dienvidiem varēja gāzties februārā lietus (67.,

69.)? Repatrianti ir cilvēki, kas no svešuma atgriežas dzimtenē, nevis izceļo uz kādu citu zemi (87.). Jāpārliūko vācu un angļu vārdu pareizrakstība: uz galvošanu katoļu vidusskola Kraistčērčā būs saukusies *Xavier College*, ne *Xavien College* (135.).

Pateiksim vēl tikai to, ka grāmatas darbības laiks novests līdz pat mūsdienām un ka tā iesākas un beidzas Rīgā. Lai saglabātu intrigu, visu jau šeit nebūtu labi atklāt. Vāri skarts ir nu jau samērā ilgi ilgušais „mēs” un „viņi” divdalījums, t. i., Latvijas latvieši un ārzemju latvieši. Lūk, teksta paraudzīņš:

(Latvijas latviete) *Vija tika aizvesta arī uz vietējo (t. i., Jaunzēlandes) latviešu saietiem, jo... tautiešos interese par... no tālās Latvijas atbraukušo viesiņu bija samērā liela. Taču... Vija... nespēja satuvināties ar šiem visu dzīvi svešumā dzīvojušajiem ļaudīm, jo viņai likās, ka šo cilvēku, kuŗi vairs nepazīna Latviju, izteiktie spriedumi par pašreizējo dzīvi dzimtenē ir pārāk archaiski un viņu zināšanas kā lāstekas mūžīgajā sasalumā nav mainījušās gadu desmitiem.* (197.)

Ja mūža gadi vai pieejamo līdzekļu apjoms liedz „svešumā dzīvojušajiem ļaudīm” un Latvijas latviešiem vienam pie otra ciemoties un iejusties otra mentalitātē un pasaules pieredzē tiešas saskarsmes ceļā, tad labākais veids, kā atbrīvoties no klīšējiskiem un stereotipiskiem priekšstatiem ir daudz lasīt grāmatas (kā Latvijā, tā savā laikā trimdā izdotās) un laikrakstus. Visi nekad nebūsim vienādi, bet to citu, to „viņu” zināšanu salīdzināšana ar lāstekām mūžīgā sasalumā pāri strīpai šauj vairāk nekā tikai drusku.

Eduards Silkalns

(Turpināts no Nr. 11)
Aleksandrs Gārša

Skolā jāiet, jāmacās Atmiņu stāsts

Daži skolēni mūsu klasē bija gados vecāki un kaut kā bija sadabūjuši armijas revolveru signālrāķešu patronas – mazas, kā lodītes ar kristallīnu galā. Tās sprāgstot taisīja milzīgu troksni, citas savukārt radīja spilgtu krāsainu kvēli. Kādu dienu ziemā, sildot klases telpu, kūrās taupības plītiņa, kuŗai augšā bija vārāmie riņķi. Pēkšņi stundas vidū krāsniņā atskanēja pāris ļoti spēcīgu, dobru sprādzieni. Riņķi pacēlās virs krāsniņas mazliet gaisā kā lidojoši šķīvji. Atspīdēja ellīgi sarkana uguns, un tad riņķi ar varenu metāliski klabošu troksni atkrita atpakaļ uz krāsniņas virsas. Skolotāja apstājās. Pusvārdā atpleta muti, bet nespēja neko teikt. Klasē iestājās nāves klusums. Dzirdēja tikai krāsniņā sprakšķam malku, un mēs elpojām dūmus no tās daļēji atsegtās augšas. Pārbijusies skolotāja skriešus atstāja klasi un atgriezās ar skolas priekšnieci. Viņa cēla rokas pret debesīm un izteica izbrīnu, kā no godīgiem vecākiem esot izaudzis tāds huliganu bars. Stingrā balsī viņa prasīja, lai vainīgais atzīstas. Saprotams, neviens nepieteicās. Visi sēdējām veselu mūžību pēc stundām. Kamēr vainīgais pieteikšoties... Pagāja ilgs, ilgs laiks.

Tāpat neviens nepieteicās. Beigās skolotājai pašai apnīka, un viņa visus atlaida mājās. Mazāki incidenti bija, kad nepopulārām skolotājām uz krēsla atradās zīmējāmās spraudītes ar *spico* galiņu uz augšu vai ar limes apvalku gatavoti palieli ūdens burbuļi. Laikam pie pēdējiem arī es biju līdzvainīgs.

Iemācījos, ka tad, ja speciālu vācu tūbiņu limi sajauc ar mazliet ūdens, rodas gumijai līdzīga viela. Kad to uzlīpināja uz ūdens krāna, iznāca liels, ūdens pildīts burbulis. Ar maniem tuvākajiem draugiem šādus ūdens pildītus milzu „burbuļus” uznesām bēniņos, trepju galā, un pa neapdzīvoto bēniņu logu skatījāmies, kad pa vienu no galvenajām ielām apakšā pa trotuāru gāja vietējie iedzīvotāji. Pratām labi nomērķēt burbuļus un „trāpījām mērķi”. Vācu kājām-gājēji skrēja sūdzēties par šādu ledainu dušu pie nometnes policijas, kas sargāja ieeju. Mēs sen jau bijām no bēniņu loga un bēniņiem pazuduši, un „vainīgos” nekad neatrada. Tā bija mana mīļākā palaidnība - īpatnēja veida huliganisms. Amerikāņu UNRA nometnes vadība teica, ka tā esot vāciešu nelaime – maksa par zaudēto karu.

Atceros arī, ka citas trepju telpas bēniņos mums notika skautu sanāksmes. Nebija pieejama tualete. Tā visi dabiskās vajadzības kārtojām lielā skārda kārbā. Vienreiz rudenī ļoti salām, un jaunais skautu vadītājs mums iekurināja krāsniņu, kam trūka augšas riņķu. Neko nedomājot, viņš uzlika neiztukšoto lielo skārda kārbu uz uguns, lai aizpildītu robu. Neviens neko neuzdrošinājās teikt, un, kad kārbas saturs sāka vārtīties, smaka bija neaprakstāma. Skautu nodarbības pārtrauca, un visi izklīda pa mājvietām.

Skolā daži skolotāji bija ar izcilām Latvijas kvalifikācijām un pieredzi. Kaut jaunākās skolotājas bija latvietes, kas studēja tuvējā Heidelbergas universitatē, tām nebija, cik zinu, iepriekšējas pedagogiskas pieredzes. Viņām ar mums gāja visgrūtāk.

Dažos priekšmetos agri apguvu labas zināšanas – piemēram, ķīmijā priekšpēdējā klasē mācību saturs bija uz tik augsta līmeņa, ka tādu atkal sasniedzu tikai ģimnazijas beigās Austrālijā. Mācījos arī seno laiku vēsturi, kuŗu nekad vēlāk man skolā nekur nemācīja. Tāpat ģeografijā un vispār vēsturē. Svešvalodu mācības vāciski un

angliski gan man nešķita sevišķi profesionālas. Labi, ka vāciski tā vai tā labi pratu un biju apguvis angļu valodu augstākā līmenī, nekā to mācīja skolā. Šaubījos, vai skolotājas šīs valodas pārzināja labāk nekā dažs labs no skolēniem.

Pēdējā pusgadā nometni pārcēla uz Svābu Gmindi, pie Stutgartes. Tur arī ar labām sekmēm pabeidzu latviešu nometnes pamatskolu.

Par nelaimi, šās pilsētiņas pievārtē zaudēju daļu savu priekšzobu. Viens no maniem skolas draugiem jau tad bija ar vecākiem emigrējis tālāk uz Kanadu. Otrs, kas vēlāk ieguva augstu pakāpi amerikāņu kara aviācijā, piedalījās ar mani kamanīņu būvē. Tā kā nometne atradās bijušās vācu kazarmas kalna galā, tad bija jāizmanto vēl ziemas sniegi, lai pastāvo nogāzi varētu braukt lejā uz lietuviešu nometni kalna piekāpē. Mans draugs bija tehniski izveicīgs un prata no vecām metāla nestuvēm iztaisīt varenas kamanas. Divatā drāzāmiem lejā pa stāvo nogāzi. Kādu dienu viņš, aizmugurē gulēdams, ar kājām mēģināja stūrēt. Es priekšā ar divām pie malas piestiprinātām metāla nūjiņām mēģināju piepalīdzēt stūrēšanā un, ja vajadzēja, bremzēt. Nezin kā „kamanas” sāka drāzties par ātru, un, kad mēģi-

nāju bremzēt, nekas daudz nesānāca. Pirms lietuviešu nometnes kalna nogāzē bija vācu zemnieka ābeļu dārzs. Viena ābele neatvairāmi tuvojās. Pēkšņi bija apdullinošs sitiens, un mēs abi ar draugu atradāmies sniegā. Ābelei rēgojās liels robs mizā. Man mute nejauki sāpēja un diviem zobiem trūka malas. Bija neskaitāmi zilumi un nobrāzumi, bet nevienam no mums, par laimi, nekas nebija lauzts. Pusalauztos priekšzobus gan vēl ilgus gadus dabūju iznēsāt kā suvenīru no šīs klizmas.

Sekmīgāki bija mūsu braucieni ar maziem ratiņiem, kuŗus biju kaut kur „sameklējis”. Devāmies pa šoseju lejā uz vecās pilsētiņas centru. Pie ratiņiem mūsu piebūvētās bremzes, par laimi, vienmēr darbojās. Kad vācieši ceļmalās rēdzēja divus trakos ārzemnieku puikas drāžoties ar šo „daiktu” milzu tempā lejup uz pilsētu, tie galvu vien nogrozīja. Kad vecāki emigrēja uz Austrāliju, tad šos ratiņus ar svinīgu dokumentu uzdāvināju savam draugam, kuŗš tiem bija piebūvējis bremzes. Daudzus gadus vēlāk, kad viņš Amerikā, Deitonas pilsētā, bija pievienojies manai korporācijai, viņš, manu adresi sarakstā atradis, no Amerikas atsūtīja man šī „svinīgā un svarīgā dokumenta” norakstu.

(Turpinājums sekos)

Balta gaisma, balta ēna, balts cilvēks

Ar skolotāju un dzejnieci Guntu Micāni sarunājas Gundega Saulīte

Februāra septītajā dienā skolotājai un dzejniecei Guntai Micānei apritēja septiņdesmit pieci gadi. Smaidīga, rosiņa un garīgas enerģijas pārpilna viņa sagaidīja un aizvadīja savu godadienu mājīgajā namiņā Jelgavā. Viņas jaunākā grāmatiņa ar bērnu dzejoļiem „Prieka pilna sirds” nebija varējusi sagaidīt autorei jubileju un izskrējusi tautās jau 2012. gada 12. mēneša divpadsmitajā dienā. „Tāpēc man dzimšanas dienā jaunās grāmatas nebūs,” smejojot skaidro Gunta Micāne, kad pārrunājam dzīves un darba gaitās iegūtās atziņas un pārcilājām paveikto.

Jūsu darba gaitas saistītas galvenokārt ar Jelgavu. Esat strādājusi internātskolā, tad mūzikas skolā un Bērnu un jauniešu centrā „Junda”. Gadu desmitiem netikai mācījusi latviešu valodu un literatūru, bet arī audzinājusi dažāda vecuma skolabērņus. Mācījusi arī cittautiešiem mūsu valodu. Kas skolotājas darbā ir bijis galvenais?

Pats galvenais vienmēr ir sarunas par dzīvi. Bērni ir tik ļoti izslāpuši pēc tā, lai ar viņiem runātu par nopietniem jautājumiem, lai izrunātu, kas uz sirds. Svarīgi, lai viņi var noticēt, ka ir cilvēki, kas saka, ko domā.

Es visus savus skolēnus esmu ļoti milējusi. Man ir pilnīgi vienlīga – vai viņš ir latvietis, krievs vai lietuvietis, neviens ķīniešs gan vēl nav bijis... Protams, krievu bērniem ir jātrenē dzirdē, nu nevar viņi mūsu garumzīmes sadzirdēt. Bet ar laiku valodu iemācās.

Pieredze jau nerodas uzreiz. Vai atceraties, kā sākāt skolotājas gaitas?

Pirmajā gadā es rakstīju atlūgumu direktorei tāpēc, ka skolēni nebija izpildījuši uzdoto – nebija uzrakstījuši kļūdu labojumu... Sevišķi daudz man pašai deva darbs mūzikas skolā. Jutu ļoti lielu bijību pret talantīgajiem bērniem, pret viņu pianistu rokām. Es taču zināju, cik stundas dienā viņiem jāvinģinās instrumenta spēlē, cik maz atliek miegam. Bet manās stundās viņiem jāklājas par Blaumaņa Kristīni vai par Birnieka Upiša pelēko akmeni. Es viņiem teicu: „Manās stundās dariet savu, domājiet savas domas, diriģējiet, tikai apšēdieties tā, lai skatītos man acīs.” Tagad pazīstamais diriģents Normunds Šnē tolaik vienmēr sēdēja pēdējā solā, ierīkojies tā, lai var skatīties acīs...

Kā jums izdevies saviem skolēniem arvien būt par autoritāti un padomdevēju?

Katrā skolā man bija cits uzdevums. Kad strādāju internātskolā, bija bērniem jāaizstāj tēvs un mamma, mūzikas skolā mans uzdevums bija skolēnus piepildīt ar zināšanām kā trauku līdz malām, tikai tad pāri malām līs mūzika. Daudzus gadus nostrādāju arī Rīgas 39. vidusskolā Juglā. No mājām Jelgavā ik darbadienu piecas stundas ceļā. Taču šai skolā es bērniem tiku klāt kā tīrradņiem. Vēl nebija zināms, par ko viņi dzīvē kļūs, es skolēnus varēju „paņemt savā varā”. Rezultātā no tām klasēm, kurās mācīju savu priekšmetu, 18 jaunieši aizgāja studēt filoloģiju.

Un tomēr – kas ir jūsu ietekmes noslēpums?

Es nepiekrītu nevienam paidagogam, kas apgalvo: „Bija tādi laiki, kad bija bail to un to darīt.” Nebaidies! Kad ienāc klasē un aizver aiz sevis durvis, tu esi aci pret aci ar skolēniem un vari strādāt pēc savas pārliecības. Cik reizi dzīvē esmu kļūpusi, ne reizi mani nav nodevis neviens skolēns. Nodevība diemžēl nāca no kollegām, un tie diemžēl nebija krievi...

Ticiet vai ne, man nav skolēnu, kuri varētu kaut ko negatīvu teikt par kādu latviešu rakstnieku. Katram autoram var atrast ko ļoti saistošu. Ja sarunu par Sudrabkalnu sāk ar miniatūru „Kur tu biji, kad es tevi saucu?”, ja izstāsta šī cilvēka traģēdiju, skolēniem būs pavisam cits skatījums uz viņa darbiem. Analizējot dažādus dzejniekus, arvien rosināju katram bērnam pašam izvēlēties vienu dzejoli, kas patīk vislabāk.

Savulaik Universitātē profesore Anastasija Stikāne mums lika pie sirds: „Jūsu pienākums ir bērniem iemācīt dziedāt visus dzejoļus, kas ir dziedami.” Un manās literatūras stundās mēs daudz dziedājām – sākot no „Brūklenāja” un „Virši zili” līdz brīnišķīgajai dziesmai „Nu rudens lapu tavā vārdā saucu”.

Reiz Juglas vidusskolā bija paredzēta nobeiguma stunda par Jāni Grotu, Aleksandru Čaku un Austru Skujiņu, un šis nobeiguma stundas arvien noritēja svētku noskaņā. Bija paredzēti romantiskai dzejai atbilstīgi elementi – skujas, sveces, akmeņi. Bijām iemācījušies dzejoļus un dziesmas, kuŗās runāts par to, kā Rīgas mūros salūst lauku un plāvu meitene. Bet man paziņo, ka stundā būs japāņu delegācija, turklāt stundas gaitu viesi filmēs. Pēc neliela apjukuma nolēmu, ka mācību stunda noritēs, kā paredzēts, neko nemainīšu viesiem par godu.

Ienācu klasē, nostājos pie pirmā sola un bērniem pateicu: „Darīsim tāpat kā vienmēr, izliecieties, ka neviena sveša te nav.” Viņi sāka smieties, tas noņēma man uztraukumu. Pēc stundas man iztulkoja japāņu teikto: „Mēs visu sapratām, mums ir pilnīgi skaidrs, kādi ir jūsu rakstnieki, kādu dzeju raksta, kādas ir latviešu dziesmas.”

Klausoties jūs, jādodomā par to gaismu, ko okupācijas gados gudri un talantīgi skolotāji Latvijā spēja sniegt saviem skolēniem.

Es turu prātā dzejnieces Veltas Tomas vārdus. Viņai par aizgājušo laiku ir dzejas rinda: „Cik pats tu gaišs tai tumsas laikā biji...” Cik, par tiem gadiem domājot, mēs varam parakstīties: es nepiedalījos, es protestēju, es cīnījos? Daudz vairāk būs to, kas paši bija gaiši un palīdzēja gaismu vairot.

Jūs nejauši sacījāt „mana Inga Ābele”. Vai tiešām pazīstamā dramatiķe un proziste arī izaugusi jūsu stundās?

Viņa rakstīja brīnišķīgus sacerējumus, kad izdevu labotos darbus, vienmēr teicu: „Inga, tu esi rakstniece...” Bija pagājuši gadi, kad reiz radio raidījumā piesaka interviju ar rakstnieci Ingu Ābeli. Klausos, viņa stāsta: „Ziniet, man bija tāda interesanta skolotāja, kas vienmēr teica: Inga, tu esi rakstniece, un es viņai noticēju.” Inga jau skolā bija sirdsšķīsts, sirdsskaidrs taisnīguma iemiesojums, brīnišķīga meitene.

Tagad, kad lasu viņas prozu, man viņai jāraksta: „Inga, arī grāmatā nedrīkst lietot rupjus vārdus.” Viņa atbild: „Skolotāj, tāds laiks...”

Ziemas bērns

*Man balti dzīves ceļi, baltas domas,
Un gaiši cilvēki man pretī nāk,
Es protu baltas dziesmas, zinu baltus vārdus,
Jo esmu – baltas ziemas bērns.*

*Uz baltu pasauli caur baltu māti atnākusi,
To baltos mākoņos un ķiršu ziedos manu,
Uz jumta lāstekām es maršu spēlējusi,
Ik gadu sveicot gaismas atnākšanu.*

*Šī rīta februāra melodiju
Par saviem baltiem draugiem saceru,
Mēs kādreiz baltās naktīs kopā bijām,
Un pirms tām nebij tumšu vakaru.*

*Lai balti jūsu ceļi, baltas domas,
Lai gaiši cilvēki vien pretī nāk!
Jums vienmēr skanēs baltas dziesmas, balti vārdi,
Jo par jums domā baltas ziemas bērns.*

2006.03.02.
(No krājuma „Uguns sniegā”)

ir grāmatu. Var rēķināt dažādi. Jārēķina tā, lai iznākt interesantāk. Tad šī jaunākā bērnu grāmatiņa ir mana divpadsmitā.

Jūsu pirmais dzejas krājums „Grēksūdze Vējam” nāca klajā pirms sešpadsmit gadiem. Un tā aizveda jūs ciemos pie Amerikas un Kanadas latviešiem.

Jā, mani uzaicināja Daugavas Vagnas viesoties ar referātu un savu dzejoļu lasījumu. Tāpēc arvien februārī, kad tuvojas mana dzimšanas diena, es gremdējos jaukā atmiņās par Amerikas kontinentā piedzīvoto. Bostonas latviešu skolā vadīju Draudzīgā aicinājuma stundu. Mans znots Egils Zālītis ir nepārspējams ceļinieks, viņš bija saplānojis un noorganizējis braucieni ar automašīnu pa Austrumu krasta pilsētām. Savu dzimšanas dienu pavadīju Vašingtonā. Egilam patīk sagādāt dažādus pārsteigumus, viņš bija noīrējis kuģi, un mēs svinējām, braucot pa upi.

Jaunākajai dzejoļu grāmatai ir nosaukums „Prieka pilna sirds”. Pastāstiet, lūdzu, tās priekšvēsturi!

Visi šie dzejoļi ir rakstīti „Jundā”, mācot cittautiešiem latviešu valodu un literatūru. Bērni atnāk pie manis un saka: „Skolotāj, mums skolā ir uzdots dzejolis, mēs no tā nekā nesaprotam. Vispār nevaram pārtulkot, tur ir tādi vārdi, ko mēs nesaprotam.” Tā bija ļoti interesan-

ta grupa, gandrīz visi no vienas klases, sāka nākt jau pirmajā klasē. Vecāki bija satraukušies – kā tad viņu bērni varēs Latvijā studēt, ja nepratīs latviski. Tāpēc bērni nāca uz ārpusskolas centru mācīties latviešu valodu līdz pat skolas beigām. Ap kādu 9. klasi es paziņoju: „Man vairs nav ko jums mācīt, jūs taču visi runājat latviski!” Bet viņi atbild: „Mēs nākam labi pavadīt laiku.” Lai man būtu vieglāk viņiem mācīt, sāku rakstīt vienkāršus dzejoliņus. Un tā pa visām temām, lai visi vārdi ir saprotami. Auga bērni, un auga dzejoļi. Grāmatiņā ir sakopototi absolūti bērnišķīgi dzejoļi un ir arī tādi, kur jau aiz vārtiem gaida pirmā mīlestība. Esmu norādījusi adresātu – dzejoļi maziem zēniem un lielām meitenēm. „Kāpēc lielām meitenēm?” man jautā. Viņas tos vēlāk lasīs priekšā saviem bērniem un mazbērniem.

Kuŗi ir jums pašai vistuvākie mūsdienu autori?

No dzejas joprojām Imants Auziņš, mans kursabiedrs. No paša sākuma mani saistījusi viņa personība – cilvēciskais godaprāts, uzticība saviem principiem un gara tīrībai. Ir viena stīga, kas skan Imanta dzejā un arī manējā: kaut kas ir palicis pagātnē, no kā mēs visu mūžu nespējam atbrīvoties, – sauc to par pirmo, trešo vai nezin kuŗo mīlestību. Man bieži bijis tā: izlasu Imantu, es jūtu tāpat, tikai nemāku tā izteikt.

Kad manas meitenes sāka iet skolā, vajadzēja dzejoli daillasišanas konkursam. Par dzimteni, par strēlniekiem, vēl par ko citu. Man bija vieglāk uzrakstīt pašai nekā meklēt grāmatu plauktā. Es uzrakstu. „Saki – autors ir Imants Auziņš.” Mēs, studiju biedri, reizi gadā satiekamies, vienā tādā reizē es atzinos: „Imant, ja tev kādreiz nāks priekšā dzejoļi, par kuŗiem tu skaidri zini, ka neesi tos rakstījis, tad zini, kas ir vainīgs.” Atbilde bija: „Labi, es tev atļauju to darīt.”

Otra personība, kas man visu mūžu stāv blakus, ir Ilze Indrāne, gadu gadiem sarakstāties. No visām viņas grāmatām manā dzīvē visnozīmīgākā ir „Ūdensnesējs”. Šī romāna galvenā varone Klinta man iemācīja – jābūt laimīgai pašai ar sevi. Un es pēc Klintas rakstura esmu veidojusi sevi.

Klausos un skatos uz jums – no kurienes tā neizsmeljamā iekšējā enerģija? Vai esat dzimusi jelgavniece?

Varu atbildēt, ka mani mazbērni ir piektā paaudzē jelgavnieki. Taču patiesība ir tā – kaut fiziski esmu piedzimis Jelgavā, mana dvēsele ir veidojusies Vidzemē, tēvātēva mājās. Un ir vēl sarežģītāk – vecāsmātes tēvs ir itālietis. Tajā laikā, kas tēlots E. Voiničas slavenajā romānā „Dundurs”, piedzīvojis Dženovā represijas, zaudējis ģimeni un atklejojis līdz Latvijai.

Kad namamāte mājās durvis māj atvadas, dodos prom bagāta. Nāk prātā teiciens no Annas Brigaderes lugas „Maija un Paija”: „Balta ēna pārskrēja. Labs cilvēks nāk.” Manā uztvērē Gunta Micāne saistās ar baltu gaismu. Viņai droši vien ir balta ēna. Tāpēc arī viņas dzejoļi, ko pievienoju šai sarunai, ir tik ļoti balts.

Kad namamāte mājās durvis māj atvadas, dodos prom bagāta. Nāk prātā teiciens no Annas Brigaderes lugas „Maija un Paija”: „Balta ēna pārskrēja. Labs cilvēks nāk.” Manā uztvērē Gunta Micāne saistās ar baltu gaismu. Viņai droši vien ir balta ēna. Tāpēc arī viņas dzejoļi, ko pievienoju šai sarunai, ir tik ļoti balts.

LATVIJAS ZINĀTNIĒKU VEIKUMS

Latvijas Zinātņu akadēmija kopš 2000. gada izvēlas nozīmīgākos Latvijas zinātnes sasniegumus, sakopojot universitāšu, zinātnisko institūtu un zinātnes centru iesniegtos priekšlikumus. Neliels ieskaits dažos pētījumos pēc LZA tīmekļa mājaslapas un *Illustrētās Pasaules Zinātnes* informācijas.

• Salaspils Laukskolas apmetnē atrastie krama rīki vedina domāt, ka Latvija bijusi apdzīvota jau tūlīt pēc pēdējās ledāju atkāpšanās. Tas varētu būt bijis apmēram pirms 13 000 gadiem. Pētījumi sakopoti LU Latvijas Vēstures institūta zinātnieces Ilgas Zagorskas grāmatā „Senie ziemeļbriežu mednieki Latvijā”. Sadarbībā ar ārzemju kollegām, izmantojot radioaktīvā oglekļa metodi, tiek veikti no kaula un raga izgatavoto rīku datējumi.

• Medicīnā kuņģa vēzi var diagnosticēt, veicot gastroendoskopiju, bet šī procedūra paredz iekļaušanos organismā un ir samērā dārga. Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra zinātnieku grupa sadarbībā ar LU pētniekiem un speciālistiem no Oto fon Gērikes universitātes Magdeburgā, Vācijā, izstrādājuši jaunu metodi: asiņu plazmā vai serumā tiek meklētas autoantivielas – cilvēka imūnsistē-

mas saražotas olbaltumvielas, kas ir atbildes reakcija uz vēža šūnu struktūru – antigenu klātni organismā. Ja paņemtajā asiņu paraugā ir noteiktas antivielas, kas saistās ar antigeniem, iespējams noteikt diagnozi.

• Latvijas Valsts auglības institūta zinātniece Silvija Ruisa no Japānas krūmcidonijas ērkšķainajiem, zemajiem savvaļas krūmiem ar sīkiem augļiem ilgstošā darbā izveidojusi jaunu šķirni, kas piemērota augļu ražošanai. Selekcijā izmantojot mērķtiecīgu krustošānu, tika iegūta jauna šķirne “Rasa”, kas ir ziemcietīga un ražīga. Cidoniju krūmi ir vidēji lieli un bez ērkšķiem, augļi nogatavojas jau septembra sākumā un sver caurmērā 40 – 50 gramu. Tiek pārbaudīta iespēja krūmcidoniju sēklu eļļu izmantot kosmētisko krēmu ražošanā.

• Datorzinātnes pamatlicēja Alana Tjūringa simtgadei veltītā starptautiskā konferencē Mančesterā balvu par labāko zinātnisko rakstu ieguvis LZA īstenais loceklis Rūsiņš Mārtiņš Freivalds. Zinātnieks savā rakstā ieviesis ultrametrisku algoritmu jēdzienu, būtiski paplašinot datorzinātnes iespējas. Šādi algoritmi var nodrēt gan nākotnes kvantu datoros, gan citās nozarēs.

Datori, kuņģos informācijas apstrāde notiktu pēc kvantu mehānikas likumiem, pēdējos desmit gados ir daudzu pasaules zinātnieku uzmanības lokā. Atšķirībā no pašreizējiem datoriem kvantu datori ļautu ātri apstrādāt daudz lielāku datu apjomu – arī tādiem uzdevumiem, kas nav pa spēkam nevienam no mūsdienu jaudīgākajiem superdatoriem. Lidz pilnas jaudas kvantu datoram vēl ejams tāls ceļš, jo jāizstrādā matemātiskā teorija un jāattīsta jaunas tehnoloģijas.

Latvijas Zinātņu akadēmijas Lielā medaļa

piešķirta **Andrim Ambainim** par izcilie rezultātiem kvantu skaitļošanas teorijā un **Alvim Brāzma** par pasaules līmeņa pētījumiem bioinformātikā.

Andris Ambainis ir viens no pasaules vadošajiem un visvairāk citētajiem kvantu skaitļošanas pētniekiem. Ar akadēmiķa pūlēm izdevies piesaistīt Eiropas Savienības 7. ietvara pētniecības projektu *Quantum Computer Science* (QCS), kurā ietvertas astoņas universitātes un zinātniskie institūti no septiņām valstīm. Šāda līmeņa starptautiskā pētījumu koordinācija LZA akadēmiķa vadībā notiek pirmo reizi.

Andris Ambainis

Alvis Brāzma

Savukārt Alvis Brāzma, kas jau kopš 1996. gada strādā Eiropas Bioinformātikas institūtā Kembridžā, kur šobrīd ir Mikro-masīvu grupas vadītājs, bija pirmais Latvijas zinātnieks, kas pievērsies bioinformātikas pētījumu virzienam jau kopš brīža, kad šis novirziens sāka nopietni un strauji attīstīties, un šobrīd viņš joprojām ir vienīgais latviešu zinātnieks, kas guvis starptautisku pazīstamību šajā jomā.

Profesors Rūsiņš Mārtiņš Freivalds, kas arī pats saņēmis LZA Lielo medaļu (2003), raks-

turojot abus zinātniekus, saka, ka Ambainis neapšaubāmi ir pats talantīgākais, bet Brāzma – visvairāk citētais latviešu zinātnieks. Taču Freivalds uzsvē: “Noteikti jāpasaka – Ambainis nav vientuļnieks zinātnē, ap viņu strādā daudz jaunu cilvēku, viņa skolnieku, turklāt viņš arī ieliek daudz enerģijas, brīvdienās strādādams ar matemātiskā talantīgiem skolēniem, ne tikai nesaņemot par to atlīdzību, bet pat vēl ieguldot savus līdzekļus.”

Publikāciju sagatavojis
P. Karlsons

MĀRCIS BRANCIS IZSTĀŽU ZĀLĒS

Izstāde par četrām politiskām akcijām trimdā

Jelgavā, Latvijas Lauksaimniecības universitātē, 12. martā atklāja izstādi “Četras svarīgākās latviešu trimdas politiskās akcijas ārzemēs padomju okupācijas laikā”. Izstādes uzmanības centrā ir Pirmais Pasaules latviešu jaunatnes kongress Berlīnē 1968.gadā, politiskās akcijas pret Austrālijas valdības 1974. gada lēmumu atzīt Baltijas valstu iekļaušanu PSRS, latviešu trimdas akcijas Eiropas Drošības un sadarbības apspriedes kontekstā un Baltijas Brīvības un miera kuģis 1985.gadā.

Katram notikumam atvēlētas trīs planšetes viena metra augstumā (varbūt mazliet vairāk). Ikvienu raksturo fotografijas, dokumenti, avižu rakstu fragmenti un īsāki vai garāki paskaidrotāji teksti. Visam fonā izmantotas ārzemju preses kollāžas, atspoguļojot, kā pasaule uztvērusi latviešu trimdas protestus vai citas aktivitātes. Katra akcija iekrāsota savā dominējošā krāsā. Fotografiju izvēle liekas veiksmīga – tās ļoti atklāj katru notikuma būtību. Dažu dokumentu gan lielais palielinājums liedz izlasīt.

Šīs politiskās akcijas bija ļoti svarīgas Latvijas valstiskās neatkarības atgūšanā, tāpēc tās atkal un atkal jāatgādina dzimtenes iedzīvotājiem, kuŗi nebija šo notikumu liecinieki un par tiem pat nenojauta.

Jāatzīst gan, ka šie notikumi izstādē atainojas visai virspusēji. Katrs no tiem uztverams kā sporadiska parādība, kur citai ar citu nav bijis nekāda savstarpēja sakara. Nezinātājs var iedomā-

ties, ka te pēkšņi kāda ļaužu grupa sadomājusi protestēt un tad nu kaut kas noticis, lai gan īstībā notikumi izrietēja cits no cita un bija rūpīgi sagatavoti. Sagatavošanā iesaistījās ļoti plaša latviešu sabiedrība trimdā. Sevišķi pēc tam, kad PBLA (sākumā gan Brīvās pasaules latviešu apvienība) vadībā stājās jaunā paaudze ar Uldi Gravu priekšgalā. Patiesībā katrai akcijai vajadzētu veltīt savu izstādi, – materiālu Latvijā netrūkst. Arī tām, kas izstādē nav pat minētas, piemēram, Belgradā, Vīnē un citviet. Arī ASV un Kanadas latviešu politiskā cīņa pagājusi malīnā,

lai gan tieši tur šie notikumi tika iecerēti un sagatavoti.

LLU mājaslapā lasāms, ka „visus materiālus sakopojusi Latvijas Zinātņu akadēmija sadarbībā ar tās Konsultātīvo padomi trimdas jautājumos. Izstādes tapšanā aktīvi piedalījušies Tālavis Jundzis, Oļģerts Pavlovskis, Eduards Bruno Deksnis, Uldis Grava, Kārlis Kangeris, Guntis Bērziņš, Valters Nollendorfs. Izstādes tapšanā palīdzējuši Māris Graudiņš, Ģirts Zēģners, Valdis Pavlovskis, Valda Liepiņa, Uģis Bērziņš, Vilma Teness, Mudīte Krasts, Jānis Pāvuls, Vilis Krādziņš, Kristīne Beķere. Viņu vārdi nekur izstādē neparādās,

tāpat kā tās koncepcijas autors un īstenotājs (negribas ticēt, ka visi iepriekš minētie cilvēki būtu gatavojuši šo materiālu), vienīgi uzzināms – atkal pēc mājaslapas –, ka „izstādes māksliniece noformētāja ir Ieva Lapiņa”.

Dīvaini bija arī tas, ka Jelgavā par šo izstādi nekas netika pausts. Es to uzzināju nejauši, pilsētā piepeši sastapot Valteru Nollendorfu un Aiju Ebdeni, protams, pēc tam, kad atklāšanas runas bija izskanējušas.

Šo izstādi vajadzētu redzēt visiem vidusskolēniem un ģimnazistiem, kuŗi mācās pēckara perioda Latvijas vēsturi. Bet, tā kā

LLU dzīvo savu savrupu un pašpietiekamu dzīvi (varbūt arī Latvijas Zinātņu akadēmija?), tad droši vien līdz 24. martam, kad izstādi slēgs, par reklāmu un skolu uzaicināšanu neviens nav parūpējies. Par to liecina kaut vai fakts, ka pat pašā universitātē otrā dienā nekur neieraudzīju ne plakātu, ne visniecīgāko uzrakstu, ka 2. stāvā tāda ekspozīcija apmeklējama. Būtu žēl, ja tik nozīmīgs notikums paliktu neievērots. Rodas jautājums – kāds ir bijis visa šie ielikta darba mērķis? Tikai ķeksīša labad? Savu iedomu apmierināšanai?

Māris Brancis

BALTISCHE
BRIEFE

PAR BALTIJU

Tartu (Tērbatas) universitātei – 380

Vācbaltu izdevumā *Baltische Briefe* ievietota publikācija par Tartu (Tērbatas) universitāti, kas pērn oktobrī svinēja 380 gadu jubileju. No 1583. līdz 1601. gadam, kad Livonija atradās poļu varā, Dorpatā (Tērbatas vācu nosaukums) bija jezuītu ģimnazija. Zviedrijas karalis Gustavs II Adolfs Eiropā iekaroja plašas teritorijas, un Livonija nonāca Zviedrijas pārvaldībā. 1632. gadā pēc karaļa rīkojuma tika nodibināta Tartu universitāte - tolaik Zviedrijai piederošo Vidzemes un Igaunijas provinču augstskola ar nosaukumu *Academia Gustaviana*. Tartu universitāte (agrāk latviski Tērbatas universitāte, Jurjevas universitāte, igauņiski - Tartu *Ülikool*, latīniski - *Universitas Tartuensis*, vāciski - *Universität Dorpat*) ir Igaunijas lielākā un visplašāk pazīstamā universitāte ar senu vēsturi. Par to Eiropā vecākas vēl ir tikai Greifsvāldes universitāte, kas dibināta 1456. gadā, un Upsālas universitāte (1477).

Academia Gustaviana oficiālās atklāšanas svinības notika 1632. gada 15. oktobrī. Tolaik tur varēja studēt filozofiju, tieslietas, teoloģiju. Bija arī Medicīnas fakultāte uz Upsālas universitātes bāzes. Krievu - zviedru kara laikā 1656. gadā universitāti pārcēla uz Rēveli (Tallinu) un 1665. gadā slēdza.

1690. gadā pēc Zviedrijas karaļa Kārļa XI rīkojuma augstskola Tērbatā atjaunoja darbību kā *Academia Gustavo-Carolina*, tomēr bada gados to 1695. gadā pārcēla uz Pērnavu, kur tā ar pārtraukumu 1697. - 1699. gadā darbojās arī Ziemeļu kara laikā. Akadēmija tika slēgta tikai pēc tam, kad krievu karaspēks 1710. gada 12. augustā ieņēma Pērnavu.

17. gadsimtā universitātē darbojās ievērojami mācībspēki - vēstures profesors Frīdrihs Meniuss (sarakstījis Livonijas vēsturi un apcerējumus par igauņu folkloru), matemātikas profesors Svens Dimbergs, medicīnas profesors, balneoloģijas nodibinātājs, dabisko minerālūdeņu avotu atklājējs Larss Mikranders u. c.

Ziemeļu karš beidzās neveiksmīgi Zviedrijas karalim Kārlim XII. Pēc Ništates miera līguma (1921) Livonija nonāca Krievijas pārvaldījumā. Cars Aleksandrs I īstenoja vairākas reformas. Universitāte 1802. gadā tika atjaunota pēc imperatora rīkojuma kā Keizarišķā Universitāte Tērbatā (*Kaiserliche Universität zu Dorpat*). Atjaunošanas iniciatīva nāca no Vidzemes bruņniecības. No 1802. līdz 1893. gadam mācību valoda universitātē bija vācu valoda, lietvedība notika krievu valodā. No 30 vācvalodīgajām universitātēm 23 atradās Vācijas *Reicha* sastāvā. Pēc 1875. gadā veiktā pētījuma, Tērbatas universitāte pēc lieluma bija 11. vietā. Puse profesoru bija etniskie vācieši (*Reichsdeutsche*), vairāk nekā 40 procenti - vācbalti.

Tērbatas universitāte ne vien izglītoja Baltijas muižniecību, bet visas Krievijas imperijas vajadzībām gatavoja arī valsts ierēdņus un ārstus. Laiku no 1860. līdz 1880. gadam devē par universitātes „zelta laikmetu”. Tur par mācībspēkiem darbojās starptautiski atzītas au-

toritātes - Alfreds Vilhelms Folkmans, Vilhelms Ostvalds, Kārlis Ernsts fon Bērs.

Turpmākajos gadu desmitos Tērbatas universitāte piedzīvoja uzplaukumu. Pēc Johana Vilhelma Krauzes plāniem no 1804. līdz 1809. gadam uzcēla universitātes galveno ēku (*attēla*), iekštelpu interjeru izveidoja Kristians Holcs no Greifsvāldes.

1811. gadā arī pēc Krauzes projekta ierīkoja Tērbatas universitātes observatoriju, kuŗā strādāja starptautisku atzinību ieguvušie astronomi Georgs Vilhelms Strūve un Johans Mēdlers. Profesors Gotfrīds Germans izveidoja pirmo botanisko dārzu Austrumeiropā. Pēc Anatomikuma ēkas parauga vēlāk uzcēla vairākas līdzīgas ēkas visā Eiropā.

Līdz ar rusifikācijas pastiprināšanos 19. gs. pēdējos gadu desmitos universitātes „zelta laikmets” beidzās. Par galveno studiju valodu kļuva krievu valoda. Tikai Teoloģijas fakultātē līdz pat 1916. gadam lekcijas notika vācu valodā. Lielākā daļa vācu izcelsmes mācībspēku universitāti pameta, un augstskola pamazām zaudēja starptautisko nozīmīgumu. 1893. gadā Tērbatas universitāti pārdēvēja par Jurjevas universitāti.

1918. gadā universitātes dzīvē notika kārtējās pārmaiņas. Lielā daļā universitātes inventāra (arī zinātniskās kolekcijas) tika evakuēta uz Krieviju. Trīsdesmit deviņi profesori, 45 docētāji, apmēram 800 Tartu studenti, pārsvarā krievu tautības, lika pamatus jaunizveidotajai Voronežas valsts universitātei.

Sekoja divdesmit Igaunijas neatkarības gadu. Jurjevas universitāte kļuva par Tartu universitāti. Vācu okupācijas laikā bija mēģinājums izveidot visam Baltijas apgabalā kopīgu Ostlandes universitāti. Padomju okupācijas periodā, pārdēvēta par Tartu Valsts Universitāti, tā kļuva par nozīmīgu sociālisko datu apstrādes centru visā PSRS.

1989. gadā universitāte atguva savu iepriekšējo nosaukumu. Pēc Igaunijas neatkarības atgūšanas atsākās pilnvērtīgs Tartu universitātes darbs. Klasicisma stilā celtajā galvenajā ēkā atrodas universitātes vecākais muzejs - Mākslas muzejs. Pašlaik universitātē ir apmēram 19 000 studentu, starp tiem 1200 doktorandu. Universitātei ir plaša starptautiskā sadarbība, studentiem no dažādām pasaules valstīm, tostarp no Latvijas, tā piedāvā pilnu akadēmisko izglītību dažādās nozarēs, sniedzot arī iespēju studentiem studēt angļu valodā.

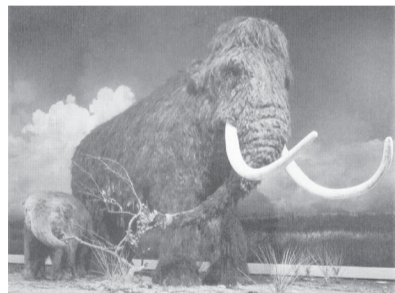
No redakcijas. Par studējošiem 17. gadsimtā precīzu ziņu nav. Zināms vienīgi, ka 50. gados universitātē teoloģiju studējis Johans (Pēteris) Reiters - pirmais zināmais

latvietis, kuŗš ieguvis augstāko izglītību. Reiters pirms Ernsta Glikas monumentālā veikuma fragmentāri iztulkoja Bibliu latviešu valodā.

Tērbatas universitātes „zelta laikmeta” 19. gadsimta vidū augstskolā mācījās daudzi latviešu kultūras, ekonomikas un politiskie darbinieki. Universitāte kļuva par igauņu un latviešu inteligences veidošanās centru. Pētnieku aprēķini rāda, ka no 1803. līdz 1918. gadam Tērbatas universitātē studējuši 1334 latviešu izcelsmes studenti (kopumā vairāk nekā igauņu). Lielākā daļa studēja medicīnu, teoloģiju, tieslietas, mazāks skaits - filoloģiju, matemātiku, vēsturi, dabaszinātnes. Latviešu studenti aizstāvējuši 62 maģistra un doktora disertācijas, no kuŗām 44 bijušas medicīnas nozarē. Par profesoriem 19. gadsimtā Tērbatā kļuva ķīmiķis Dāvids Hieronīms Grindelis, arhαιologs Konstantīns Grēvinks, zoologs Gustavs Flors, farmakologs Osvalds Šmidebergs. Tērbatas universitātē mācījušies mūsu Pirmās atmodas rosinātāji Krišjānis Valdemārs, Krišjānis Barons, Juris Alunāns, Kronvaldu Atis. Ar Tērbatas universitāti saistītas apmēram piecdesmit plaši pazīstamas personas. Viņu vidū ir valodnieki Jānis Endzelīns un Kārlis Milēnbachs, arhαιologs Francis Balodis, jurists Alberts Kviess (Latvijas 3. prezidents), dzejnieks Jēkabs Lautenbachs, vācbaltu ķīmiķis Vilhelms Ostvalds, ārsts Mārtiņš Zīle, biologs Kārlis Ernsts fon Bērs u.c.

Chronika

• Igaunijā, 20 kilometrus no Tartu, Eksi apkārtnē atvērta **ledus laikmeta muzejs**. Trīs līmeņos izkārtotā ekspozīcijā redzams, kā ledus masas un ūdeņi pārveidojuši Baltijas dabu, baltiešu dzīvi un klimatu. Muzeja apskates „nagla” ir dabiskā lielumā izveidotais mamuts (*attēla*).

• Pērn 220 gadu apritēja **Karlam Ernstam fon Bēram**. Viņš bija vācbaltiešu biologs, viens no embrioloģijas pamatlicējiem. Interesējies par embrioloģiju, antropoloģiju (kranioometriju). Viens no pirmajiem lietojis jēdzienu „bioloģiskais laiks”. Pēdējos mūža gadus (1867-1876) pavadīja Tērbatā (Tartu), kur kļuva par vienu no redzamākajiem darvinisma kritiķiem. Tartu Bēram uzcelts piemineklis, bet uz divu Igaunijas kronu banknotes bija Bēra portrets.

• Lineburgā līdz 14. aprīlim apskatāma izstāde „**Baltijas muižas ēku (Herrenhäuser) spožums un posts**”. Vairāk nekā 200 eksponātu no Vācijas un Baltijas stāsta par ļaužu dzīvi muižnieku īpašumos, par piļu architektūru, interjeru, kultūras mantojumu no 18. līdz 20. gadsimtam.

BB lasījis P. Karlsons

LATVIEŠU NOZĪMĪGĀKO
NOTIKUMU KALENDĀRS 2013

MARTS

21. marts - 26. marts - Piektais Starptautiskais R. Blaumaņa festivāls Valmieras teātrī
23. marts - Izrāde „Sprīdītis” Bredfordā, Lielbritānijā. Rīko „Latvijas koncerti”
24. marts - Izrāde „Sprīdītis” Londonā, Lielbritānijā. Rīko „Latvijas koncerti”
25. marts - Deportāciju atceres dienai veltīts koncerts Omskas latviešiem Omskā, Krievijā. Rīko „Latvijas koncerti”

APRĪLIS

10. aprīlis - „Music&Art Café” ar akustisko koncertu „Dzelzs Vilks” Mansfeldā. Vairāk: Māris tālr. 07710743982 vai Vineta tālr. 07985709913.
12. aprīlis - „Mūsmājās” grupa „Dzelzs Vilks” un DJ JOHNNY^{LV}. Vairāk: Māris tālr. 07710743982 vai Vineta tālr. 07985709913.
13. aprīlis - Bredfordā grupa „Dzelzs Vilks” un DJ JOHNNY^{LV}. Vairāk: Māris tālr. 07710743982 vai Vineta tālr. 07985709913.
13. aprīlis - 14. aprīlis - Ziemeļamerikas latviešu XIV Ērģeļu dienas Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa draudzes baznīcā Newtown Square, PA. Vairāk www.latvianluthchurchphila.org
13. aprīlis - Izrāde „Sprīdītis” Dublinā, Īrijā. Rīko „Latvijas koncerti”
14. aprīlis - Izrāde „Sprīdītis” Limerikā, Īrijā. Rīko „Latvijas koncerti”
19. aprīlis - Izrāde „Pasakas par ziediem” Stokholmā, Zviedrijā. Rīko „Latvijas koncerti” Pieteikšanās kultura@zla.lv vai pa tel. 070-653 25 26.
20. aprīlis - Izrāde „Pasakas par ziediem” Gēteborgā, Zviedrijā. Rīko „Latvijas koncerti” Vairāk www.laggbg.se
21. aprīlis - Izrāde „Pasakas par ziediem” Oslo, Norvēģijā. Rīko „Latvijas koncerti”

MAIJS

2. maijā - ASV latviešu organizāciju pieredzes apmaiņas seminārs. Vairāk www.alausa.org
3. maijs - 5. maijs - Amerikas latviešu apvienības (ALA) 62. kongress Sietlas priekšpilsētā Tukwillā. Vairāk www.alausa.org/lv/citi/alas-62-kongress-sietla-vasingtona/
4. maijs - 5. maijs - Latviešu kultūras dienas Īrijā. Rīko Latviešu nacionālā padome Īrijā. irijaslnp@gmail.com
26. maijā, - plkst. 3:30 **pēcpusdienā** Nujorkas Latviešu koŗa (NĻK) *Pavasara koncerts* Katskiļu nometnē. Sīkāka info sekos. Koŗa mājaslapa: www.nylatvianconcertchoir.org

JŪNIJS

1. jūnijs - Latvijas pašvaldību vēlēšanas. Vairāk www.cvk.lv
4. jūnijs - 15. jūnijs - Rīgas Operas festivāls. Vairāk www.lno.lv
21. jūnijs - 22. jūnijs - Pasaules latviešu amatnieku saiets Valmierā. Vairāk www.macibucentrs.lv
21. jūnijs - 15. jūlijs - Cēsu Mākslas festivāls. Vairāk www.cesufestivals.lv
22. jūnijs - 29. jūnijs - Daugavas Vanagu Centrālās Valdes sēde un Globālās dienas Rīgā un “Valguma pasaulē” (Tukuma nov.). Vairāk informācijas - amezmalis@hotmail.com
27. jūnijs - 11. jūlijs - „Hello, Latvia! / Sveika, dzimtene!” - **divvalodu ceļojums pieaugušajiem, ģimenēm**. Iespēja iepazīt Rīgu, apceļot Latviju un apmeklēt XXV Vispārējo Dziesmu un XV Deju svētkus! Rezervējiet vietu, iesūtot \$500 iemaksu. Maksimālais dalībnieku skaits ir 20; cena \$3600.
27. jūnijs - 11. jūlijs - „Heritage Latvia” - **angļu valodas ceļojums jauniešiem**. Jaunieši (13-15 g.v.) iepazīsies ar Rīgu, apceļos Latviju, satiksies ar sava vecuma jauniešiem divās Latvijas skolās un apmeklēs Dziesmu un Deju svētkus. Programma līdzinās „Sveika, Latvija!” ceļojumam, tikai informāciju sniedzam angļu valodā. Cena \$3 100. Tuvāka informācija par abiem ceļojumiem, kontaktējoties ar Anitu Juberti: tālr. (301) 340-8719, e-pasts: projekti@alausa.org
30. jūnijs - 7. jūlijs - XXV Vispārējie latviešu Dziesmu un XV Deju svētki Rīgā
30. jūnijs - Pasaules Latviešu saiets Rīgā, Rīgas Latviešu biedrības Lielajā zālē no 13:00 līdz 17:00. Vairāk girtszeidenbergs@comcast.net

JŪLIJS

1. jūlijs - Konference „Latvieši pasaulē - piederīgi Latvijai II”. Vairāk www.km.gov.lv
1. jūlijs - Latvijas Okupācijas muzeja 20. gadadienas svinības, Latviešu strēlnieku laukumā 1, no plkst. 16. Lai arī aicināti visi muzeja atbalstītāji! Vairāk: pr.okupacijasmuzejs@omf.lv
2. jūlijs - 4. jūlijs - Pasaules latviešu ekonomikas un inovācijas forums Rīgā. Vairāk www.ieguldlatvija.lv
7. jūlijs - 14. jūlijs - 3x3 nometne Neretā, Latvijā
21. jūlijs - 28. jūlijs - 3x3 nometne Alsungā, Latvijā
21. jūlijs - 28. jūlijs - 3x3 nometne Anglijā

VEIDOSIM ŠO KALENDĀRU KOPĀ!

Ja vēlaties, lai par jūsu rīkoto notikumu uzzinātu aviŗu *Laiks* un *Brīvā Latvija* lasītāji un abu mājaslapu apmeklētāji, lūdzu, sūtiet informāciju uz Rīgas redakciju:

redakcija@laiks.us, redakcija@brivalatvija.lv,
fakss: +371 67326784, tālr.: +371 67326761

No kalendāra var izsvītrot, bet no tautas atmiņas - NE!

Latviešu leģionam – 70 gadi

Lai gan 16. marts - Latviešu leģionāru piemiņas diena pēc Saeimas lēmuma 1998. gadā ir svītrotā no kalendāra, tomēr ik gadu Rīgā, Lestēnē un citviet Latvijā tiek godināta Otrā pasaules karā kritušo latviešu karavīru piemiņa. Šogad Latviešu leģionam aprit 70 gadi. 16. martu par Latviešu leģionāru piemiņas dienu 1952. gadā rosināja pieminēt **Daugavas Vanagi**.

Šā gada 16. marta rīts atausa saulains un bija labvēlīgs arī daudzu Latvijas patriotu ceļam uz Rīgu. Vespirms pārpildītajā Rīgas Doma baznīcā notika Latviešu leģionāru piemiņas dienas dievkalpojums, ko vadīja Doma draudzes dekāns Elijs Godiņš un mācītājs, teoloģijas zinātņu doktors Guntis Kalme, aicinot lūgt par Latviju, apzināties savas tautas un valsts vērtību. Pie ērģeļiem bija Larisa Bulava, garīgas un patriotiskas dziesmas dziedāja Evita Zālite (soprāns) un diriģenta Jāņa Sējāna vadītais Nacionālo karavīru apvienības viru koris.

Tai pašā laikā viesnīcā *Hotel de Rome* notika biedrības „Apvienība pret nacismu” rīkotā konference „Pasaule bez nacisma” ar Izraēlas Kneseta bijušās deputātes Marinas Solodkinas, Latvijas Eiroparlamenta deputātes Tatjanas Ždanokas (PCTVL) un Simona Vizentāla centra pārstāvja piedalīšanos. Rodas jautājums, kāpēc konference netiek rīkota 8. vai 9. maijā, kad Eiropa un Krievija svin uzvaru pārnacismu. Kāpēc tā notiek tieši Rīgā,

un tieši tajā dienā, kad Latvijā piemin cilvēkus, kuŗu likteņus izkropļoja nacisms?

Pēc konferences Tatjana Ždanoka ar „biedru grupu” devās

pie Brīvības pieminekļa un nolika divus vainagus sēru noformējumā „nacisma upuŗu piemiņai.” T. Ždanoka un Josifs Korrens - „Apvienības pret nacismu”

pārstāvji - aprunājās ar pašu aicinātajiem viesiem no ārvalstīm un atbildēja uz žurnālistu jautājumiem.

Pa to laiku jau bija beidzies piemiņas dievkalpojums Doma baznīcā. Jaunieši ar Latvijas, Igaunijas un Lietuvas karogiem bija izveidojuši aleju leģionāru un viņu atbalstītāju sagaidīšanai. Gājiena tuvošanos varēja sadzirdēt pēc bungu un dūdu skaņām. Šoreiz karogu un gājiena dalībnieku bija krietni vairāk nekā pērn. Gājienam tuvojoties Brīvības piemineklim, pēkšņi atskanēja griezīgas sirēnas skaņas un krievu valodā dziedātā „Büchenvaldes zvans”... Tā savu Rīgas domei pieteikto „piketu un sapulci” uzsāka biedrība „Apvienība pret nacismu”, lai gan gājiena dalībnieku plakāti vēstīja: „NĒ – Staļina un Hitlera režīmiem!”, „NĒ – okupācijas varām! JĀ – brīvai Latvijai!”... Nožogojuma barjēras un policistu ķēde nošķīra abas puses. Tomēr sirēnas „grāva” tik neizturami, ka līdz nožogojumam izlauzās kāds latviešu patriots un apgāza datoru ar ieskaņojumu. Uz brīdi iestājās klusums. Drīz vien atsākās sirēnu gandošana un uzrunas nu jau latviešu valodā – katra ar savu skatījumu uz vēsturi...

Apturēt skaļo balaganu devās LR Saeimas Nacionālās apvienības deputāti Raivis Dzintars, Jānis Dombrova, Imants Parādnieks, bijusī Latvijas Tautas frontes (LTF) izdevuma *Atmoda* galvenā redaktore, tagad *Neatkarī-*

gās Rīta Avīzes žurnāliste Elita Veidemane un citi, bet viņus apturēja policija. Rīgas domes sabiedrisko attiecību projektu vadītājs Uģis Vidauskis plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem skaidroja, ka biedrība „Apvienība pret nacismu” ir pieteikusi piketu un sapulci, un saskaņā ar likumu „Par sapulcēm, gājieniem un piketi” to laikā atļauts izmantot megafonu, mikrofonu un citas skaņu pastiprinošas iekārtas. Lai gan Rīgas domes izpilddirektors Juris Radzevičs precizēja, ka dome nekādas atļaujas neizsniedz un neko nesaskaņo, - rīkotājiem vienīgi jāiesniedz informātīvs pieteikums. Vai *pasākums* norit atbilstoši pieteikumam, par to jāgādā policijai. Ja tā nenoīk, policija var attiecīgi rīkoties...

Daudzkrāsainais ziedu paklājs pie Brīvības pieminekļa liecina, ka bija atnākuši daudzi, pēc policijas aplēsēm, aptuveni 3000, lai godinātu latviešu leģionāru piemiņu.

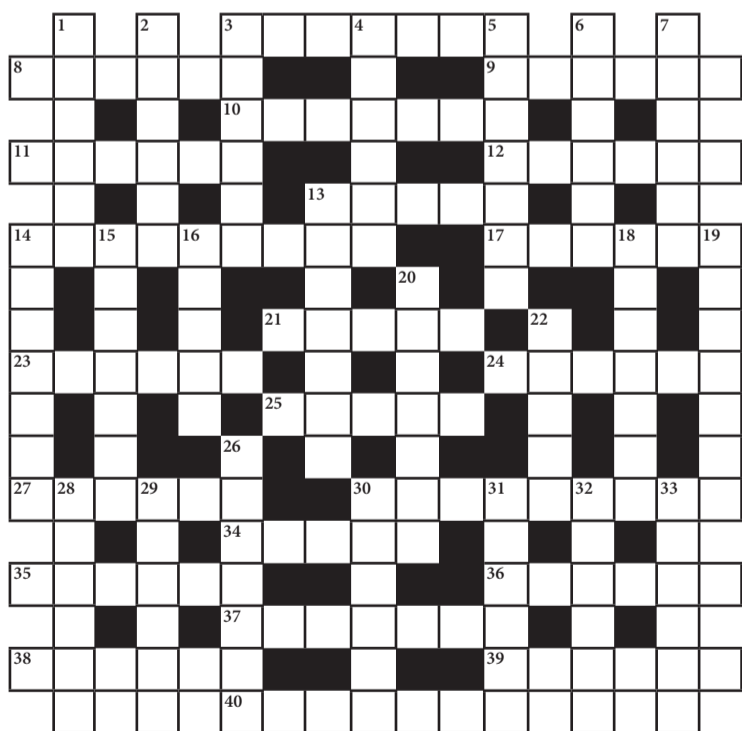
Pēc tam kupls pulks sanākušo devās uz **Lestēni**, kur Otrā pasaules karā kritušo latviešu leģionāru Brāļu kapos notika piemiņas sarīkojums un ziedu nolikšana. Tur pārāpbedīti 1070 kritušie, Piemiņas sienā ir ieraksti par 6749 kritušajiem un 11 257 bezvēsts pazudušajiem.

Latviešu leģiona piemiņas sarīkojumi notika arī Liepājā, Jelgavā, Jēkabpilī un citviet Latvijā.

Valija Berkina

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījuši **Daiga un Ilmārs Kalni (ASV)**

Līmeniski. 3. Šacha figūra. 8. Apgērba daļa. 9. Lāčsomaiņi Austrālijā. 10. Apveids. 11. Sievietes galvassega. 12. Kapriše, iegriba. 13. Kvēla vēlēšanās. 14. Monarhija. 17. Liels ceļš (*novēc.*). 21. Kokos parazitējošas sēnes. 23. Siltzemju koki. 24. Jēzus mātes vārds. 25. Dokumentu kopums par kādu jautājumu. 27. Aromats, parfims. 30. Kalniene. 34. Plēsīgs kaķu dzimtas dzīvnieks. 35. Bruņotie spēki. 36. Diezgan tāls. 37. Celt (augšā). 38. Pavāre, virtuvēne.

39. Nokārtot, nolemt. 40. Paaugstinājums izrādēm.

Stateniski. 1. Normāls organisma stāvoklis nomodā. 2. Baltijas

jūras zivs. 3. Augsnes virszemes daļa. 4. Kādas palmas auglis. 5. Kakla mugurējā daļa. 6. Aizbīdnis, bulta. 7. Iespēlēt. 13. Atskaitīt, atrēķināt (no algas). 14. Latvijas bruņoto vienību pirmais komandieris. 15. Īsa piezīme, asprātīga iebilde. 16. Pakāpienveida iebūves pirts. 18. Koŗa dziedātāja. 19. Ūdens plūsma. 20. Apkaieme. 22. Izmirkēt lietū. 26. Iesaukas, pavārds. 28. Tas, ko cenšas sasniegt. 29. Dažreiz, dažkārt. 30. Doties projām. 31. Nekustīga pamatne aparāta, ierīcu uzmontēšanai. 32. Fantazija, iedomā. 33. Nodoms, iecere.

Krustvārdu miklas (BL Nr. 11 atrisinājums)

Līmeniski. 3. Bārs. 5. Jūra. 6. Verakrusa. 11. Kamielis. 12. Asimilēt. 13. Lemesis. 14. Anšlavs. 15. Dārziņš. 18. Gambija. 21. Grotiski. 22. Iesvētīt. 23. Klosteris. 24. Inga. 25. Elks.

Stateniski. 1. Mācekļis. 2. Brašņiņš. 4. Skaists. 5. Jūrmala. 7. Radi. 8. Piemērots. 9. Tiranizēt. 10. Dēls. 15. Dorē. 16. Insulīns. 17. Šķipsna. 18. Gailene. 19. Mistisks. 20. Adīt.

Lasiet tīmeklī!
Rietumeiropas latviešu laikrakstu
www.brivalatvija.lv

ZIŅAS ĪSUMĀ

Rēzeknes Augstskola (RA) par godu savai 20. gadskārtai rīko literāro darbu konkursu, kuŗā aicināti piedalīties RA pašreizējie un bijušie studenti. Konkursa mērķis – sakopot labāko literāro veikumu RA 20 gadiem veltītā izdevumā.

Valsts robezsardzes kolledžas (VRK) Rēzeknē pārstāvji trīs dienu vizītē apmeklēja Lietuvas Iekšlietu ministrijas Robežsargu skolu Medininkos, kur iepazīnās ar skolas struktūru, informācijas komunikācijas sistēmu izmantošanu mācību procesa nodrošināšanā, ar patriotisko audzināšanu un kvalitātes vadības sistēmu.

Dagdas pansionātā „Ābeļdārzs” un Veselības un sociālo pakalpojumu centrā „Dagda” 11. martā notika sirsnīgs sarīkojums, kuŗā sirmgalvjus priecēja jauniešu austrumu deju grupa „Sanato” un Andzeļu pagasta dziedošo meiteņu koncerts.

Latgales tūrisma speciālisti marta sākumā piedalījās vadošajā pasaules tūrisma izstādē ITB Berlin 2013 (Internationale Tourismus-Börse – starptautiskā tūrisma birža), izstāžu kompleksā Messe Berlin. Latgales stendā bija pieejami informatīvie materiāli vācu un angļu valodā – ne vien par Baltijas valstīm, bet atsevišķi arī Latgales piedāvājums, kartes ar velomaršrutiem, pastaigu takām un pilsētu tūrisma, kā arī materiāli par lauku labumiem, ekotūrisma iespējām valstī un reģionā.

Daugavpils ūdens muzejā 22. martā notiks Apvienoto Nāciju organizācijas pasludinātajai Pasaules ūdens dienai veltīti sarīkojumi mazākajiem pilsētņiekiem - bērnodārzu audzēkņiem, lai sniegtu viņiem zināšanas par ūdeni kā lielu vērtību. Izsludināts arī zīmēšanas konkurss.

Daugavpils novada Naujenes pagasta dabas parkā „Daugavas loki” 25. maijā notiks Latvijas ūdenstūristu saiets „Lielais pļosts 2013”. Līdztekus nobraucienam ar pļostu būs Latgales mūziķu un folkloras kopu priekšnesumi, laivu izstāde, tirgus, atrakcijas, spēles, konkursi uz ūdens un citas aktivitātes.

Naujenes pagasta Slutišķos 26. maijā jau 14. reizi notiks Starptautiskais tautas mākslas festivāls „Augšdaugava 2013”. Piedalīsies Latvijas, Baltkrievijas un Lietuvas ievērojamākie etnomūziķi. Skanēs kokles, dūdas, ermoņikas, kā arī dziesmas latgaliešu, lietuviešu un baltkrievu valodā.

Baltijas valstīs lielākais medikamentu un farmaceitisko produktu ražošanas concerns AS „Olainfarm” paplašinājis savu *Latvijas Aptieku* tīklu ar piecām jaunām vienībām. Līdz ar to tīklā būs 50 aptiekas visā Latvijā. Koncerna darbība 2012. gadā liecina, ka ir uzstādīts jauns peļņas rekords - nopelnīti 9,75 miljoni latu (13,88 miljoni eiro).

Īsiņas sagatavojsi **Valija Berkina**

VĒL AIZVIEN DAUGAVĀ IET LEDUS...

Grāmata *Daugavā iet ledus* (Grāmatu Draugs, 1960) pag. gs. 60. gadu sākumā izraisīja lielu pārsteigumu latviešu literatūras cienītājos. Autore: Silvija Ābele, patiesībā rakstnieka un tulko-tāja Valdemāra Kārklīņa meita Rasma (1932. g. 15. maijā – 2013. g. 21. janvārī). Meitas piezīmes tēvs ietēra plašā, saistošā apce-rējumā par dzīvi padomju laiku Latvijā līdz Rasma nokļūšanai Vācijā 1959. gadā. Toreiz – tikpat kā neiespējami!

Lielu daļu mūža Rasma Kārklīņa, precējusies Herkentrupa, pavadīja Minsterē, strādādama Minsteres universitātes klinikās. Brīvo laiku veltīja labdarībai – sevišķi organizācijai *Apvienība bez vārda* (*Bund ohne Namen*), ko dibināja beļģu katoļu garīdznieks Fils Bosmans (*Phil Bos-*

mann). Viņš ir sacerējis iemīlotas reliģiska, ētiska satura grāmatas, kas tulkotas daudzās valodās. Garīdznieks ieņēmus pilnīgi atvēlēta palīdzības darbam visā pasaulē – arī Latvijā 90. gadu sākumā. Ar Daugavas Vanagu Vācijā un Svētā Jaņa apvienības (*Johanniter-Verein*) Hamburgā atbalstu Rasmai bija iespēja sūtīt lielākas kravas medikamentu, apģērba, apavu un citu palīdzības preču Latvijas bērnu, bāreņu, veco ļaužu mītnēm un slimnīcām. *Apvienības bez vārda* Minsteres parstāvis, vācu aptieķeris, bija neaizstājams labvēlis, kas iesaistīja savus kontaktus, lai nāktu talkā.

Rasma bija izcila profesionāla rokdarbniece, ko augsti vērtēja latvietes visā pasaulē, pasūtīnot pie viņas baltos darbus (sevišķi

tautiskos kreklus). Gadiem ilgi viņa palīdzēja Minsteres Sarkanā Krusta darbībai, darinot rokdarbus pārdošanai plašam Minsteres pilsētas Ziemsvētku tirdziņam, kā arī DV Minsteres nodaļas vanadžu svētku tirdziņam.

Rasma Herkentrupa aizgāja mūžībā klusi un gandrīz latviešu nepamanīta, bet ar sāpi sirdī, jo viņai neizdevās pārliecināt atjaunotās Latvijas institūcijas, ka viņa ir Valdemāra Kārklīņa meita. Tēvs bija ar roku uzrakstījis meitai testamentu, bet Rīgā to noraidīja kā nepietiekamu un neatbilstīgu Latvijas likumos paredzētajam prasībām. Aizgājēja atteicās izmantot piedāvātos neoficiālos pakalpojumus, lai apietu formālos iebildumus. Bet Valdemāra Kārklīņa grāmatas Latvijā izdod jau gadiem ilgi – tas viņa

meitai bija zināms.

Valdemāra Kārklīņa grāmatas ar pašrocīgi ierakstītiem veltījumiem meitai, dažas vēstules un izgriezumi no avīzes *Laiks* paliek draugu gādībā Minsterē.

Pēc pašas vēlēšanās Rasma pelni izkaisīti Lauhaides (*Lauheide*) meža kapos Minsteres pievārtē. Par aizgājēju sēro divi dēli, Rolands un Ūve, māsa Ieva, vācu un latviešu draugi Vācijā.

Rasma Herkentrupas pēdējā vēlēšanās bija iestādīt tēva Valdemāra Kārklīņa piemiņai kociņu Likteņdārzā, Daugavas krastā Koknesē (www.kokneses-fonds.lv). Minsteres un Rīgas draugi Rasmu Herkentrupu neaizmirsīs, iestādot kociņu arī viņas pašas atcerei.

Aija Ebdene (Minsterē, Rīga)

Brīvā Latvija reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,80 par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: LS 0,40 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: LS 35,-

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2
Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761
Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:
Pirmdien – 9-17
Otrdien – 9-17
Piektdien – 9-15

Visas Latvijā iznākušās grāmatas
varat iegādāties pie lielākā grāmatu tirgotāja

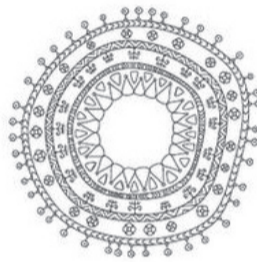
„LATVIJAS GRĀMATA”

Rakstiet, zvaniet, un grāmatas
Jums piesūtīs pa pastu.
SIA „L. Grāmata”

Rīga, Elijas iela 17, LV-1050
Tālr. +371 67223294
Tālrunis +371 67227248
E-pasts: lgramata@lgramata.lv

BIĻETES UZ DZIESMU SVĒTKIEM SĀKS PĀRDOT 6. APRĪLĪ!

xxv Vispārējie
latviešu Dziesmu
un xv Deju svētki

Biļešu tirdzniecība uz XXV Vispārējiem Dziesmu un XV Deju svētkiem, kas notiks šovasar Rīgā, sāksies 2013. gada 6. aprīlī.

Biļetes varēs iegādāties “Biļešu Paradīzes” tirdzniecības vietās un tīmeklī www.bilesuparadize.lv, tāpat būs iespēja biļetes rezervēt, zvanot uz „Biļešu Paradīzes” rezervācijas tālruni + 371 67371000.

Pirmajās divās dienās – 6. un 7. aprīlī biļešu kases darbosies no plkst. 11.00 līdz plkst. 19.00 (lielveikalos līdz 21.00). Par pirkumu varēs norēķināties skaidrā naudā un ar bankas karti, biļešu cena 1-30 latu. Vienā pirkuma reizē uz vienu sarīkojumu varēs nopirkt 8 biļetes.

Lasiet tīmeklī!

ASV latviešu
laikrakstu

LAIKS

www.laiks.us

Ne bagātos, bet kam laba sirds, lūdzu palīdzēt ar naudiņu divām gudrām mazmeitiņām, lai iegūtu augstāko izglītību. Lūdzu.

Latvija, LV-3100, Tukums.
Swedbank:
LV73HABA 0551014736204
Justīne Spriesle
Tālr. +371 631 23330

Dieva mierā aizgājusi mūsu sirsnīgā pažiņa

NORA CIFERSONS

Dzimusi Adulienā 1924. gada 20. janvārī,
mirusi Griesheimā 2013. gada 14. martā

Gaišā atmiņā viņu paturēs Brēmenes draugi
Laima un Jāzeps Urdzes, Zenta un Ivars Vētras

SIA „MADONAS POLIGRAFISTIS”

ir pazīstama kā viena no senākajām tipografijām Vidzemē. Šodien esam kļuvuši par modernu plaša profila tipografiju – drukājam avīzes, veidlapas, brošūras, kalendārus. Pēdējos gados īpašu uzmanību pievēršam grāmatu ražošanai gan cietajos vākos, gan termolimētām grāmatām mīkstajos vākos. Tipografija nodrošina ar darbu Madonas pilsētas un tās rajona 70 iedzīvotājus. Mūsu galvenā prioritāte ir izpildīt to, kas apsolīts klientam. Esam gandarīti, ka varam sadarboties arī ar laikraksta „Brīvā Latvija” redakciju!

Gaidīsim pasūtījumus arī no Jums!

Mūsu adrese:

Saieta laukums 2a, Madona, LV-4801, Tālr. +371 64822742
e-pasts: pasutijumi@madpol.lv

Rīgas klientu birojs:

Zemitāna 2b-110a, Rīga, LV-1012, Tālr. +371 67315026
e-pasts: madpolriga@madpol.lv

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.
Izdevēji: Brīvās Latvijas izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010
Tālr. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis “Straumēni”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF, England. Tālr. 01788823438, fakss 01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvniecība Anglijā:
Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5 2HE.
Tālr. 01162431322, fakss 01162433312.
e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar 2010. gada 1. jūliju:
Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 65; 12 mēnešiem GBP 120. Samaksu ar čekiem, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbritānijā par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650.-; 12 mēneši Kr 1240.-. NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS RIKSFÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Tālr. : +46 8214425. Administrācija: Vija Freimane, e-pasts: freimanisv@yahoo.se, tālr. +46 8808815

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 143 eiro; 6 mēn. – 75 eiro; 3 mēn. – 40 eiro; BL kants Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, kants 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem: Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim, tālr. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro; 12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čekiem uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 90,-, 12 mēnešiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 20, 12 mēnešiem Ls 34.

Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi maksā £3 par 10 mm augstu vienslejiņā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) £45. Zviedrijā – 500 kr.
Komerciālie sludinājumi £6 par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.
Ar autora vārdu, iniciāliem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA
Latvian Weekly Newspaper
published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespiests: SIA Madonas Poligrafists

SPORTS SPORTS SPORTS

Pasaules meistarsacīkstes kērlingā Rīgā

Rīgā risinās pasaules meistarsacīkstes kērlingā dāmām. Sacensības tiks sadalītas septiņās ceļazīmes uz 2014. gada Soču Olimpiskajām spēlēm. Latvijā ieradusās 12 valstu vienības, kas sacenšas viena riņķa turnīrā.

Svinīgajā atklāšanas ceremonijā piedalījās Ministru prezidents Valdis Dombrovskis un Londonas Olimpisko spēļu bronzas medaļnieks plūdmales volejbolā Mārtiņš Pļaviņš.

Pasaules meistarsacīkstes dāmām risinās kopš 1979. gada, bet ārpus Kanadas sacensības notiek tikai katru otro gadu. Latvija ir Eiropā sestā valsts, kam uzticēts sarīkot nozīmīgās sacensības. Latviju meis-

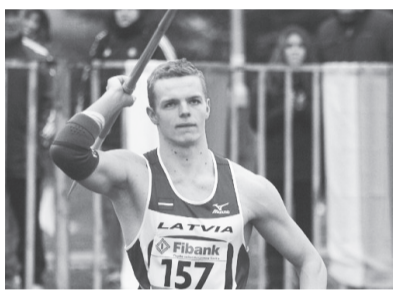

tarsacīkstēs pārstāv Jelgavas Kērlinga kluba dalībnieces Iveta Staša-Šaršūne, Una Ģērmane, Ieva Krusta, Zanda Bikše un Dace Munča. Vienības trenere ir Šveices speciāliste, 2000. gada pasaules vicečempione Nikole Strauša.

Pirmajās piecās spēlēs Latvijas vienība cieta zaudējumus – ar 4:7 Zviedrijai un ar 5:7 – Kanadai. Abas šīs vienības ir kērlinga līderes pasaulē. Trešajā spēlē mūsu kērlinga spēlētājas ar 8:11 piekāpās Japānai, kaut vēl pirms pēdējā enda tai bija tikai viena punkta deficīts un pēdējā akmeņa tiesības. Sekoja zaudējums ar 5:7 Itālijas spēlētājam, kuŗām tā bija pirmā uzvara turnīrā, un vācietēm – 3:6.

Zigismunda Sirmā panākums

Latvijas šķēpmetējs Zigismunds Sirmais izcīnīja pirmo vietu Eiropas

Zigismunds Sirmais

ziemas kausa izcīņā mešanu disciplīnās, šādu panākumu gūstot otro reizi karjērā. Pēdējā mēģinājumā Sirmais šķēpu raidīja 82,51 m tālu. Tik labu rezultātu Latvijas sportists sasniegza pirmoreiz kopš 2011. gada vasaras. Iepriekš Sirmais Eiropas ziemas kausa izcīņā triumfēja 2011. gadā, kad ar rezultātu 84,47 m sasniegza savu pirmo pasaules junioru rekordu.

Latvijas soļotāja Agnese Pastare izcīnīja 14. vietu Šveicē, Lugano pilsētā, starptautiskās sacensībās. Ziemīgos laika apstākļos 20 km distancē Pastare veica vienā stundā, 34 minūtēs un desmit sekundēs. Uzvarēja ķīniete Huna Liu, kas bija septiņas minūtes un četras sekundes ātrāka.

Cita Latvijas sportiste Kristīne Platāce ierindojās 34. vietā - 1.45:13,0.

Šautriņu metējam Madaram Razmam – augstā devītā vieta

Latvijas šautriņu metējs Madars Razma (*attēlā*) Nīderlandē piedalījās turnīrā *MariFlex Open 2013*. Kopumā startēja 644 dalībnieki no 18 valstīm.

Sacensības Razma uzsāka ar iegūtu 33. vietu jaukto pāru sacensībās, kuŗās startēja kopā ar Somijas spēlētāju Maretu Liri. Parī ar Nīder-

landes spēlētāju Martinu Jongejanu tika izcīnīta augstā devītā vieta kungu pāru sacensībās. Latvieša pārstāvētais pāris no turnīra izstājās tikai pēc zaudējuma līdzvērtīgā cīņā vēlākajiem turnīra uzvarētājiem no Nīderlandes.

Individuālajās sacensībās pirmajās divās kārtās Razma izcīnīja pārliecinošas uzvaras ar rezultātu 3:0 un 3:0, trešajā zaudēja – 3:4 un kopvērtējumā ieņēma 65. vietu.

Teniss

Pēc veiksmīgi aizvadītā Indianvelsas *Masters Series* turnīra ATP pasaules tenisistu vērtējumā (rangā) augstāk pakāpies Latvijas tenisists Ernests Gulbis, pietuvojoties pirmajam piecdesmitam. Tagad viņš ir 55. vietā. Tas ir otrs labākais kāpums starp *TOP 100* tenisistiem.

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA

„Straumēnos”, kafējnicā „Rīga”, ceturtdien, **28. martā**, plkst. 16 referāts: mācītājs Viesturs Vāvere runās par kristietību un latvisko ticību.

Bradfordā 23. martā izrāde “Sprīdītis” bērniem pēcpusdienā. Sikāka informācija pie Gitas pa tālr:07768268524 vai Maris 07710743982.

Papildu informācija, zvanot pa tālr. 07985709913 Vineta vai 07710743982 Māris draugos.lv/domubiedros, www.latviesiem.co.uk, ABN/pasakumi

Anglijas vanadžu salidojums notiks DVF namā Londonā – 72 Queensborough Ter. London W2 3SH **20. aprīlī**, reģistrēšanās plkst. 10.30, atklāšana plkst.11. Uz kopējo maltīti jāpiesakas līdz 1. aprīlim, zvanot 020 8679 0442 vai sūtīt e-pastu: maritagrunds@hotmail.com

DIEVKALPOJUMI

Bristolē, St. Bartholomew's Church, Maurice Road, **BS6 5BZ**, sestdien, **6. aprīlī**, plkst. 15 Lieldienu laika dievkalpojums ar dievgaldu un iesvētībām. Pēc dievkalpojuma sadraudzības brīdis.

Svonsijā, St. Barnabas Church, Hawthorne Ave, Uplands, Swansea **SA2 0LP**, svētdien, **7. aprīlī**, plkst. 16 Lieldienu laika dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc dievkalpojuma sadraudzības brīdis.

VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

„Straumēnos”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leicestershire, LE17 6DF, svētdien, **31. martā**, plkst. 11 Lieldienu dievkalpojums apvienots ar Koventrijas kopu.

Londonā, Sv. Annas un Sv. Agneses baznīcā, EC2V 7BX, piektdien, **29. martā**, plkst. 14 Lielās piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu, sprediķos bīsk. emer. Jāna Jēruma–Grīnberga. Svētdien, **14. aprīlī**, plkst. 14 Lieldienu laika

dievkalpojums ar dievgaldu. Pēdējais dievkalpojums Sv. Annas un Sv. Agneses baznīcā. Piedalās Londonas latviešu koris. Svētdien, **28. aprīlī**, plkst. 14 Lieldienu laika dievkalpojums. Pirmais dievkalpojums Zviedru baznīcā, Harcourt Street, **W1H 4AG**.

Londonā, DVF namā, 72 Queensborough Terrace, London W2 3SH, sestdien, **23. martā**, plkst. 11 Ciešanu laika dievkalpojums un Draudzes padomes sapulce.

Rovfantā, Rovfantas dievnāmā, RH10 4NG, svētdien, **31. martā**, plkst. 7 un 11.30 Lieldienu dievkalpojumi ar dievgaldu. Kristus augšāmcelšanās svētki!

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZE, māc. G. Putce **Bradfordā**, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, Vācu baznīcā, svētdien, **31. martā**, plkst. 10.30 Lieldienu dievkalpojums ar dievgaldu un iesvētībām.

LĪDSAS DRAUDZE, māc. G. Putce **Lidsā**, 9 Alma Rd., LS6 2AH, Sv. Lūkas baznīcā, svētdien, **31. martā**, plkst. 14 Lieldienu dievkalpojums ar dievgaldu.

Halifaksā, 8 Lord Str., HX1 5AE, DVF namā, pirmdien, **1. aprīlī**, plkst. 11 Lieldienu dievkalpojums ar dievgaldu.

MANČESTERAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Mančesterā, Stretford, M32 8FE, Martin-Luther-Kirche, 9 Park Road, svētdien, **24. martā**, plkst.13.30 Pūpol-svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu un kristībām.

Voringtonā WAI IXG, Market Gate, Holy Trinity Church, svētdien, **24. martā**, plkst. 20 Pūpolsvētdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

VĀCIJA

DIEVKALPOJUMI

Štutgartē, Vecās Pils kapellā, Schlosskirche, Am Schillerplatz, svētdien, **7. aprīlī**, plkst. 15 dievkalpojums latviešu un vācu valodā. Archibīskaps Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds senās sakristejas telpās.

Etlingenā, Liebfrauenkirche, Lin-

denstr., svētdien, **14. aprīlī**, plkst. 14 dievkalpojums Lieldienu noskaņā. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar kafijas galdu.

Bekhofas latv. baznīcā (Am Beckhof 44) **1. aprīlī** plkst. 14.30 Lieldienu dievkalpojums, kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma kafijas galds draudzes namā.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, Butjadinger Str. 59, **14. aprīlī** plkst. 11 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Mīnchenes Latviešu Luterāņu draudze aicina latviešus un latviešu draugus uz Pūpolsvētdienas dievkalpojumu ar dievgaldu svētdien, **24. martā**, plkst. 15 Mīnchenes Svētā Gara baznīcā, Heiliggeistkirche München-Moosach, Troendle Str. 53. Dievkalpojumu vadīs mācītāja Dr. Ilze Ķezbere. Bērniem piedāvājam īpašu programmu. Pēc dievkalpojuma sadraudzības stunda tuvējā viesu namā.

Diseldorfas latviešu ev.lut. draudzes Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu notiks sestdien, **23. martā**, plkst. 14 Stephanus-Kirche (kriptā), Wiesdorfer Str.21, Düsseldorf-Wersten. Kalpos prāv. K. Bērziņš, pie ērģelēm Malika kundze. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Mīnsteres latviešu ev.lut. draudzes Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu notiks **24. martā** plkst. 10.30 Svētā Jāņa kapellā (Bergstraße, 48143 Münster). Kalpos prāv. K. Bērziņš.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, Hohenzollernstr. 54, **24. martā** plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galdā.

Virzburgā, Deutschhauskirche, Am Schottenanger 2, sestdien, **23. martā**, plkst. 13.30 būs Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos kafija draudzes telpās

un paralēli tam bērnu nodarbības.

Memmingenā, Kristus baznīcā, Albert Schweizer Str. 19, svētdien, **24. martā**, plkst. 11.15 būs Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds draudzes namā.

Eslingenā, Dienvidu baznīcā, Suedkirche, Spitalsteige 3, piektdien, **29. martā**, plkst. 15 būs Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars.

ZVIEDRIJA

Ielūdzam uz sarīkojumu ceturtdien, 4. aprīlī, plkst. 18.00: **Dr. Matthew Kott** referēs par tematu "Ekstrēmās politiskās kustības Latvijā" zviedru valodā. POLITISK EXTREMISM I DAGENS LETTLAND: SKA MAN BRY SIG? Riko Zviedru-Latviešu biedrība – Svensk-Lettiska föreningen, ZLA telpās, Wallingat 34, 5tr,Stokholmā.

Pēc referāta saviesīgs vakars. Ieeja biedriem 50 kr, pārējiem 80 kr., samaksājot biedru naudu 150 kr, ieeja brīva. Pieteikšanās, vēlākais, 2. aprīlī: info@svensklettiska.se vai pa telefonu Conny Mörke 073-581 77 15, alt. Mudītei Hoogland Krastai tel.: 08 7526334 e-pasts: mudite_hk@hotmail.com Visi laipni aicināti! Zviedru-Latviešu biedrība.

Gēteborgas latviešu Pensionāru biedrības tikšanās notiks "Folkpartiet" telpās! NEDRE KVARNBERGSGATAN 7 (atrodas "Vāstra Nordstan"), Gēteborgā:

27. aprīlī plkst. 13

25. maijā plkst. 13

Jauni biedri laipni gaidīti! Valde

DIEVKALPOJUMI

Upsalā Latviešu draudzes Lieldienu dievkalpojums ar dievgaldu sestdien, **30. martā**, plkst. 11 Vindhemas baznīcā. Dievkalpojumu vadīs prāveste Ieva Graufelde. "Mēs nevaram nerunāt par to, ko paši esam redzējuši un dzirdē-

Latvijas šāvējiem - bronzas medaļas

Latvijas junioru vienība Eiropas meistarsacīkstēs šaušanā ar pneumatico pistoli sasniegza vēl nebijušu rezultātu Latvijas šaušanas sporta vēsturē, izcīnot bronzas medaļas. Latvijas juniori piekāpās tikai Krievijas un Ukrainas komandai. Bronzas medaļas Latvijai izcīnīja **Emīls Vasermanis, Lauris Strautmanis un Kristaps Smilga**. Viņi visi ir Tukuma sporta skolas trenera Zigfrīda Marčiņa audzēkņi.

Jauņie šāvēji uz goda pjedestala

Individuāli labākais bija Emīls Vasermanis ar iegūtiem 570 punktiem. Arī individuālajā vērtējumā viņš bija ļoti tuvu medaļai. Finālā, kuŗā startēja tikai astoņu labāko pamatvingrinājuma rezultātu ieguvēji, viņš izcīnīja ceturto vietu. Laurim Strautmanim 568 punkti - 15. vieta, Kristapam Smilgam 564 punkti un 21.vieta. **P. Karlsons**

juši." Apd. 4:20

Stokholmas Latviešu draudzes Lieldienu - Kristus augšāmcelšanās dievkalpojums svētdien, **31. martā**, plkst. 14 Somu baznīcā. Dievkalpojumu kuplīnās mūzikas priekšnesumi. Pie ērģelēm Ruta Baumgarte. Dievkalpojumu vadīs prāveste Ieva Graufelde. Pēc dievkalpojuma draudzes vakars! "Viņš ir augšāmcelies!" Mk. 16, 6

Norčepingas latviešu draudzes Lielās Piektdienas dievkalpojums ar Svēto Sakramentu notiks piektdien, **29. martā**, plkst. 13 St. Olai baznīcā, Skolgatan. Dianas mude: "Piemini mani..." Mācītāja Dr Normunda Kamergrauza homilija. Pēc dievkalpojuma piemiņas galds draudzes namā. Esiet aicināti un gaidīti!

Gēteborgas Latviešu draudzes Lielās piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu **29. martā** plkst.14 Hāgas baznīcā. Prāveste Ieva Graufelde. Pie ērģelēm Peter Wāgsjō. Pēc dievkalpojuma draudzes kafija Hāgas draudzes telpās. Viesi, arī bērni, jaunieši, citi latviski runājošie, laipni lūgti un gaidīti. Ielūdž Gēteborgas ev. lut. draudzes namā. "Mierā un palāvībā jūs atrastu spēku." Jes 30:15

Esķilstunmas latviešu draudzes Lieldienas dievkalpojums ar Svēto Vakarēdienu notiks svētdien, **31. artā**, plkst. 13 Sv. Andreas baznīcā. Dianas mude: "Kristus ir augšāmcelies!" Mācītāja Dr Normunda Kamergrauza homilija. Pēc dievkalpojuma svētku galds dievnāmā. Esiet aicināti un gaidīti!

BEIĢIJA

Beļģijas Latviešu evaņģēliski luteriskās draudzes Baltās svētdienas dievkalpojums notiks **7. aprīlī** plkst. 14 Zviedru draudzes baznīcā, Eglise Suédoise, Ave des Gaulois 35, BE-1040 Bruxelles (pie Meroles metro, netālu no Cinquantenaire parka). Kalpos prāvests Klāvs Bērziņš, pie ērģelēm Ivars Sprīngis, dziedās „Korītis bez vārda”. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.